

Ruzveltin bir mütareke akdi için harekete geçmesi beklenmiyor

Amerika Cümhurreisi Hitlerin nutku hakkında mütaleasını bildirmiyor

Amerika Hariciye Nazırı, herhangi bir tavassut için Ruzvelte müracaat edilmediğini beyan etti

İngilterenin kat'î cevabı

İngiliz Başvekili Çemberlayn Hitlerin Çarşamba günü etraflı cevap verecek

Vaşington 7 (Hususi) — Hariciye Nazırı Hull, Cümhurreisi Ruzvelt'in mütareke teklifinde bulunacağına dair verilen haberlerin doğru olup, olmadığı hakkında sorulan bir suale cevaben, Ruzvelt'e böyle bir tavassut için müracaat yapılmadığını söylemiştir.

Diğer taraftan Ruzveltin hususî kâtibi de, bu hususta söyleyeceği hiçbir şey olmadığını ve Hitler'in nutku hakkında Ruzvelt tarafından hiçbir fikir beyan edilmediğini bildirmiştir.

Kâtibe, bu sözlerin ne şekilde tefsir edilmesinin doğru olacağı sorulmuş. Kâtibin cevabı:

— Ne şekilde istenirse öyle tefsir edilsin, demmiştir.

Çemberlayn cevabını ne gün bildirecek?

Londra 7 (A.A.) — Çemberlayn, önümüzdeki hafta bîdayetinde parlâmentoda Hitlerin sulh teklifleri hakkında beyanatta bulunacaktır.

(Devamı 7 inci sayfada)

Almanlar garbde harekete geçiyorlar

İngiliz kıtaatının Fransaya nakli gece gündüz hâdisesiz ve arızasız devam ediyor

Paris 7 (A.A.) — 7 Teşrinievvel akşam tarihli tebliğ: Orduunun 280 bin mevcudu bulunacaktır. Movel ile Sar arasında iki tarafın topçu faaliyeti olmuştur. Deux-Ponts'ın cenubundaki mıntakada karşılıklı keşif kolları faaliyeti kaydedilmiştir. Teşrinievvel ayının ilk haftası için — (Devamı 3 üncü sayfada)

Amerika ordusunun hazarî mevcudu 280 bin kişiye çıkarılacak

Londra 7 (Hususi) — Bugün Vaşingtonda resmen ilân edildiğine göre, Birleşik Amerika ordusu hazardeki en yüksek haddine çıkarılacaktır.

Amerikanın ağır toplarından bir kaçı Orduunun 280 bin mevcudu bulunacaktır. Bütün kıt'alan kış mevsirine başında sıkı ve muntazam bir şekilde görerek ettirilmektedir. (Devamı 3 üncü sayfada)

Alman gazeteleri Türkiye aleyhinde neşriyata başladılar

Berne 7 (A.A.) — Havas: Almanya, Türkiyenin, siyasetinden gayrimemnundur. Berlnde çıkan siyasi ve ekonomik «Sudestcho» gazetesi, bariz surette mülhem bir makalede, Türk zimamdarlarını şiddetle tenkid etmektedir.

«Sudestcho» gazetesinin bu yazısında ileri sürülen esaslı şikâyetler şunlardır:

Alman siyasetini ve ezcümle von Ribbentrop'un Moskova seyahatini gayrimüsaad bir tarzda tefsir etmiş olduğu için, Türk matbuatının yola getirilmesi lâzımdır.

Türkiyenin siyaseti, Alman aleyhtarıdır.

(Devamı 3 üncü sayfada)

Topraksız hükümetler

Yeni Çek hükümetinin merkezi Londra oluyor

Beneş

(Yazısı 3 üncü sayfada)

Polonyadaki Almanlarla Ruslar mübadele mi edilecekler?

Amsterdam 7 (A.A.) — Havas: Hitlerin nutkunda ezcümle, Avrupanın şark ve cenubu şarkî mıntakalarında ahali mübadelesi projelerine teimihler bilhassa tebarüz ettirilmektedir. (Devamı 3 üncü sayfada)

İtalya, Yugoslavya ve Macaristan arasında yeni bir pakt mı?

Romanyanın da yeni pakta girmesi muhtemel görülüyor

Rumen - Macar hududunda gerginlik zail oldu. hududda alınan tedbirler kaldırıldı

Macar Hariciye Nazırı Kont Çaki'nin son Roma seyahatinden bir intiba

Londra 7 (Hususi) — Bugün Bükreşte resmen ilân edildiğine göre, bir müddettenberi Macar - Rumen hududunda hüküm sürmekte olan gerginlik zail olmuş ve hududun iki tarafında alınan tedbirler kaldırılmıştır.

Hali hazarda Macar - Rumen hududu, normal hadde indirilmiş kıtaat tarafından muhafaza edilmektedir. Bu yatışma hareketi, Yugoslavyanın

tavassutu üzerine tahakkuk etmiştir. Diğer taraftan Rumen radyosu da yakında İtalya, Yugoslavya ve Macaristan arasında bir pakt aktedileceğini haber vermektedir.

Halen müzakereleri yapılan Yugoslav-Macar dostluk anlaşması bu pakta tekadüm edecektir.

Bilâhare Romanyanın da aynı pakta iştirak etmesi çok muhtemeldir.

Egede karanlıkta bir tren faciası oldu

Ödemiş treni Nazilli katarından kopan 17 vagona çarptı, 1 ölü, 9 yaralı var

Bundan evvelki tren facialarından bir intiba

İzmir 7 (Hususi) — Gecenin saat dokuzunda Develi ile Cumaovası istasyonları arasında mühim bir tren müsademesi olmuş, 6 vagon parçalanarak yoldan çıkmıştır. Müsademe neticesinde bir kişi ölmüş, 9 kişi ağır ve hafif olmak üzere yaralanmıştır. Hâdis mahallinde parçalanmış vagonlar yığın halinde göze çarpmaktadır. Müsademenin şiddetinden bir vagonun parçaları hattan 20 metre uzağa fırlamıştır.

(Devamı 7 inci sayfada)

Hergün

Dünya iktisadiyatı
Ve harb

Yazan: Muhittin Birgen

S ulhün normal ve müvazene hayatını bir hamlede altüst eden muharebe, dünyanın iktisadi hayatını da ihlalden çıkılmaz bir perişanlığa götürür. Fakat, bu kaide, mutlak olarak, her harb için cari bir kaide değildir. Dünya iktisadiyatının tamamen altüstüne gelmek için bu harb için de büyük bir deniz devletinin bulunması şarttır. En büyük deniz devleti de İngiltere olduğuna göre, dünya iktisadiyatının en çok bozulduğu bir harb de, İngilterenin iştirak ettiği harb olur.

En geniş misalini Cihan Harbinde görmüş olduğumuz veçhile, İngilterenin herhangi bir hasma karşı kullandığı en büyük silah, iktisadî silâhıdır. Bu silâh, İngiltere, hasmının bütün dünya ile olan iktisadî münasebetlerini bozarak, daha doğrusu tamamen kesmeğe çalışarak suretlerle kullanır. Bunun için, bu defaki harb de, İngiltere ile hasmı, yani Almanya arasında, kaçak eşyanın gerek maddeleri ve gerek kaçakçılık ahkâmı hakkında bir hukuk ve nazariye münakaşası başladı. Bu münakaşa, nazari olarak, bütün harb müddetince devam edecek ve bütün bu müddet esnasında da fiiliyat, her iki taraftan da türlü türlü şekillere girecektir.

Bu münakaşada hangi taraf haklıdır? Bir bilen çıksa da bu suale cevap verse, gayri muharibler, hiç olmazsa nazari surette rahat ederlerdi! Bize kalırsa, haklı olan denizde kuvvetli bulunandır. Bahsın bu tarafını münakaşaya bile lüzum yok. Çünkü, dünyada bir milletler arası hukuku diye güya bir hukuk şubesi mevcut olduğu halde bunun her harb için, her tarafa müsavi ve her suretle muhtarid bir tatbik devrini görmüş olan yoktur. Bu hukuk kaidelerinin tatbikatı muharib devletlerin umumî kuvvetlerinin derecesine tâbi olur. Meselâ, Yunanistanla Portekiz devletleri harbedecek olsa iş başka, İtalya ile Rusya harbedecek olsa gene başka, İngiltere ile Almanya arasında bir harb olduğu zaman da gene başka başka hukuk tatbikatı olur. İşin iyisi, bu bahsın hukuki ve nazari tarafını hiç dikkate almamak ve fiiliyata bakmaktır.

★

Fiiliyat bakımından bugünkü vaziyeti şöyle tasvir edebiliriz:

Harbin başlaması ile beraber, İngiltere Almanya iktisaden ne kadar sıkıştırılabilecek münakaşaya, deniz kuvvetlerinin çokluğuna güvenerek bunu yapmaya teşebbüs etti. Bu gayeyi elde etmek için, ne yapmak lâzımsa İngiltere/ onu ihmal etmemiştir: Kaçak eşya nevirlerini gösteren listeleri kabul olduğu kadar genişletmek, bu eşya listesinin gerek muharib tekneler, gerek gayri muharib tekneler üzerinde Almanya gerek doğrudan doğruya, gerek bilvasıta, herhangi bir suretle girmesine mâni olmak. Buna mukabele eden Almanya da aynı usulleri, kendi deniz kuvvetlerinin hususiyetlerini göze alarak, bazı farklı şekillerle İngiltereye karşı tatbik ediyor. Bu iktisadî deniz muharebesi, her iki taraftan da adeta hududsuz bir şekilde birbirini aleyhine tevcih edilmiş tazyik silâhlarla bu halde devam ederken de bütün öteki milletler bundan müteessir oluyorlar.

İngilterenin bu mücadele esnasındaki iktisadî taktiği şu iki hedefi gözetir:

1 — Almanya kabul olduğu kadar az mal girsin, Almanya kabul olduğu derecede az ihracat yapabilsin. Bu, Almanya'yı çok sarımsın, çok yoran bir muharebe usulüdür. Hatta tesire gaz ve mikrob muharebesinden daha az müessir olmayan bu usulden, Almanya, Cihan Harbi esnasında, fevkalâde müteessir oldu. Bu defaki harbde bu nevi tazyikin asgari hadde inmesi için Almanyanın çok tedbirli bulunduğunu görüyoruz. Buna rağmen, eskisine nisbetle kıyas kabul etmeyecek derecede tedbirli bulunan Almanya, İngilterenin deniz ablukasından muztarib olmaktan hâlî kalmıyacaktır.

2 — Bütün dünyanın deniz ticaretini kendi kontrolü altında tutmak, bundan kendisine bir takım iktisadî faydalar temin etmektir.

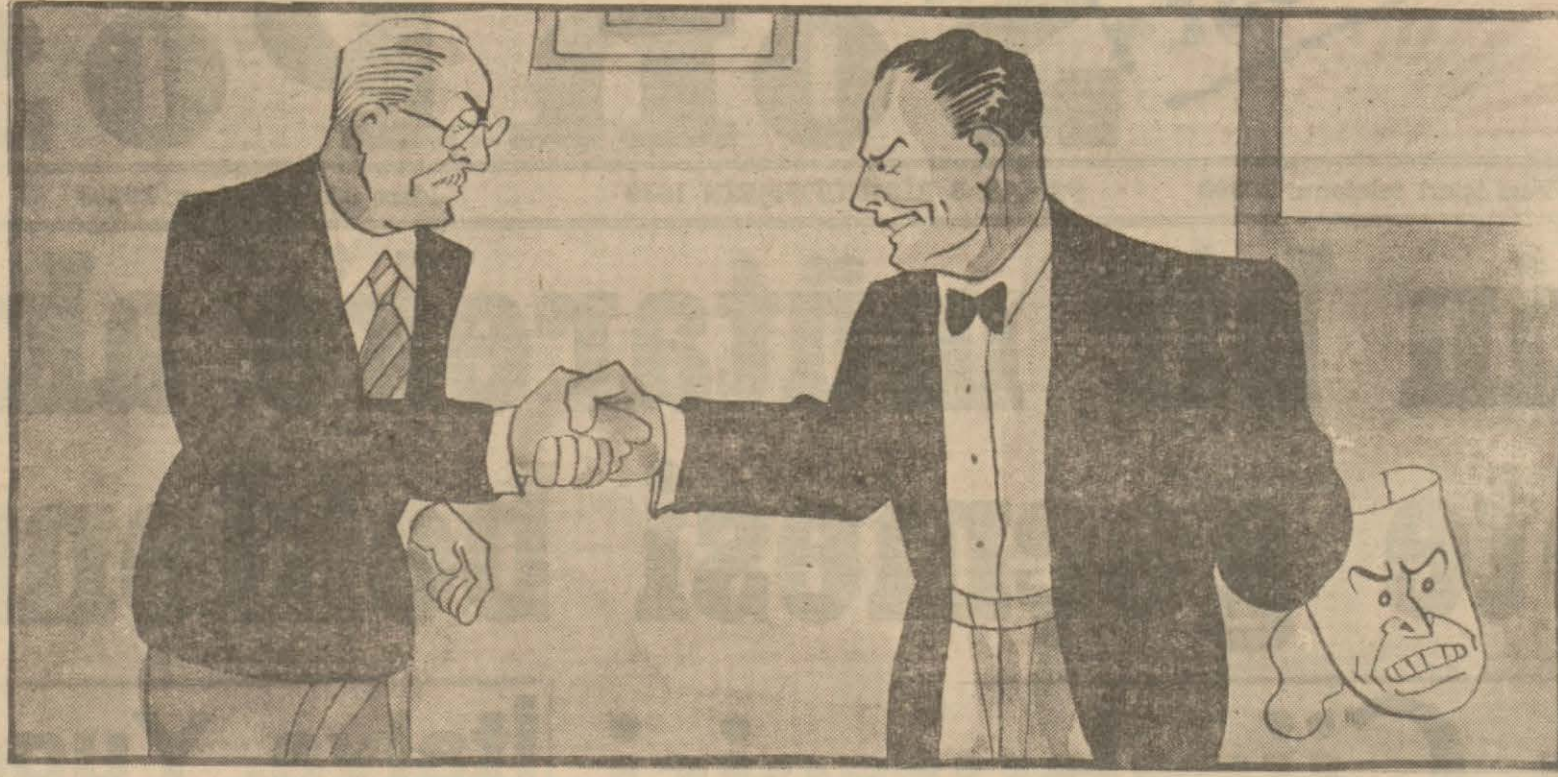
Bu faydaların başında, İngilterenin ithal etme mecbur olduğu ihtiyaç maddeleri flatının, deniz aşırı yerlerdeki ihracat merkezlerinde kabul olduğu kadar ucuz tutulmasını temin etmek gayesi bulunur. Meselâ, en büyük sellüloz ve odun ihracatı memleketlerinden biri olan İsveç'te bu maddelerin flatları, harbin ilânından iki hafta sonra o kadar tenezzül etti ki, piyasada hemen hemen münhasıran teklif ettiği flatların, maliyet flatlarından yüzde otuz dokuz daha aşağı bir seviyeye düştüğünü gören İsveç firmaları, bir çare bulması için hükümete müracaat ettiler. Hükümet te flatları tutmak için, ihracata karşı sıkı bir lisans usulü koydu. Bu, İngilterenin koyduğu abluka ve kaçak eşya listeleri ile birçok piyasalarda, adeta münferid alıcı mevkiine geçmesini temin etmiş olmasının neticesidir. İskandinavyanın bu maddelerinde olduğu gibi. Arjantin'in buğdayında, Irakın hurmasında, Mısırın pamuğunda da böyledir. Bu usul sayesinde, İngiltere, sulh zamanına nisbetle birkaç misli artan deniz navunlarının ve harb sigortası primlerinin yaptığı pahalılığı karşılamaya çalışır.

Almanyanın taktiklerine gelince, o da bitaraf memleketlerin ithalât ve ihracatları esnasında kendilerine gösterdiği müşkülât ile iki gayeyi takib eder:

1 — Bunların İngiltere ile yaptıkları it-

Resimli Makale:

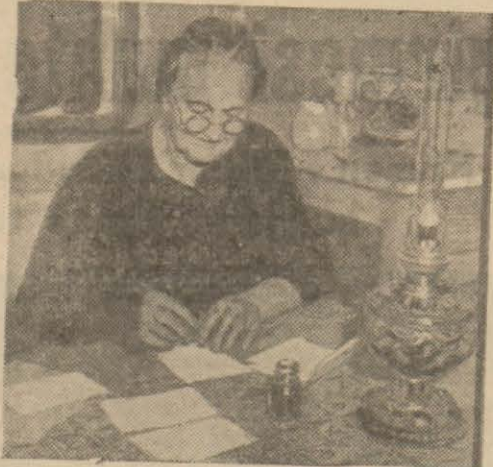
≡ Bir atalar sözü.. ≡

Zayıf karakterli olanın düşmanlığı dostluğu kadar tehlikeli değildir.

Eskiden kalma bir ata sözüdür, akılsız dosttan akıllı düşman yektir, deriz.

SÖZ ARASINDA

10 oğlunu da harbe
Gönderen kadın

Bu Fransız kadını Cenova gölünün civarında Mellierode, Lokomda oturur, 68 yaşındadır. En büyüğü 1914 de doğan oğlu vardır. Hepsel de şimdi harbe gitmişlerdir. Madam Benedin balıkçı olan kocası geçen sene ölmüştür. Allenin «On kardeşler» ismini taşıyan bir balıkçı kayıkları vardır. Bugün kadının torunları, balıkçılık etmekte, alleyi beslemektedirler. Akademi Fransez, kadına bir şeref mükâfata vermediği kararlaştırmıştır.

halât ve ihracatı kabul olduğu derecede asgariye indirmek ve pahalıya mal etmek. Bu sayede İngiltere, İthalâtta müşkülâta ve İngiltereye maliyette pahalılığa uğrar. Aynı zamanda İngilterenin ihracat kuvvetlerini düşürür.

2 — Bitaraf memleketler, denizlere hâkim olmak yüzünden, dünyada mübadele işini kendi inhisarı altına almış vaziyette bulunan İngiltereye karşı hoşnutsuzluk hissedebilir. Almanya, bu hoşnutsuzluk havasından istifade ümidindedir.

★

İşte, harbin ilânı üzerine dünyanın iktisadî mübadele işlerinde husule gelen bu herferme, esas itibarile, yukarıda izah ettiğimiz bir siyasetin eseridir. Harb devam ettikçe perişanlık artacak ve ihracat ve ithalâtında deniz yollarına muhtaç olan milletler bundan çok zararlar göreceklerdir. Buna mukabil, en az zarar göreceği ve belki de istifade edecek milletler vardır: Almanya ve İtalyaya komşu olan ve Tuna üzerinden nakliyat yapabilecek bulunan milletler: Bulgaristan, Romanya, Yugoslavya, Macaristan. Meselâ, daha şimdiden Bulgaristanda bir takım maddelerin flatları, Bulgarların yüzlerini güldürecek derecede artmıştır.

Eğer yakın bir zamanda sulh olmazsa, enternasyonal mübadele sistemi çok büyük istihalelere uğrayacaktır. Deniz aşırı mübadele sistemlerinde büyük tahavvüller vukua gelecek ve denizlerin üstünde ve altında cereyan edecek askerî ve iktisadî muharebe kaideleri türlü türlü safhalardan geçecek ve türlü türlü meseleler çıkacaktır. Dünya politikasının siyasi ve askerî problemlerini hal ile meşgul olan zihinler için bir de bu iktisadî problemlerin tetkik ve mütaaleesi vazifesi vardır. Bu işin diğerlerinden daha az mühim olmadığı muhakkaktır. Türkiye, bu meselelerle de zihnini yormaya mecburdur.

Muhittin Birgen

ISTER İNAN, İSTER İNANMA!

Gazeteler buhran dolayısıyla Perapalas otelinin muvakkaten kapılarını kapatmaya karar verdiğini yazdılar. Haber doğru, gösterilen sebep yanlış. Bizim bildiğimize göre Perapalas üç senedenberi sıkıntıdaydı, hükümetten yardım istemeyi düşünüyordu. Hatta galiba müracaat de bulunmuştu. Demek ki bugünün buhranı esasen mevcut bir sıkıntıyı artırmıştır. Diğer taraftan müşkül vaziyete düşen sadece Perapalas değildir. Daha iki üç gün evvel duvarlara yapı-

tırılmış ilânlarda okuduk. Beyoğlunun ikinci büyük oteli de vergi borcunu vermemiştir, bir kısım eşyası haczediliyordu, satılığa çıkarılıyordu.

İstanbul Yakınşarkın en büyük şehridir. Sekiz yüz bin nüfusu barındırır, buna rağmen sadece iki tane büyük otel vardır. Fakat o otelleri de yaşatamaz, kapanmak tehlikesi ile karşılaşır. Biz ise hiç durmaz, arasıra festival ve turist hareketlerinden bahsederek.

ISTER İNAN, İSTER İNANMA!

Sözün kısası

Varşavadan gelen kuş

E. Ekrem Talu

K ahraman ve bedbaht Varşavadan kanad çırpa çırpa burulmuş ra kadar gelip de bir avcının saçmasıyla can veren kuşu, fotoğrafçı arkadaşımın Cemal getirip bana da gösterdi.

Ayağında, nereden geldiğini gösteren gümüş bir halka taşıyordu. Ve bu halkanın kendisini vurmak gafletinde bulunan çocuğa acaba nasıl bir vicdan azabı vereceğini düşündüm.

Kuş vurmak esasen tasvir etmediğim lüzumsuz bir vahşettir. Bu kuşçunun lümü ise bende her zamankinden elime bir tesir yaptı. Çünkü o, günlerce, insanların üzerine ateş yağdıran kanadlı ölüm makinelerinin hâkim olduğu göklerde uzun mesafeler aşarak, artık bulunmaz hale gelen Lehistan semalarında, Türkiye'nin hür ve müstakil âsümanına huzur aramağa, sükün aramağa hayat aramağa gelmişti.

Polonya ormanlarının bu garib sâkîni belki de buraya, yurdlarını müdafaa ederken ölen kahramanların bir mesajı ile geliyordu. Belki de, Lehistanın bundan evvelki taksimlerinde bu dost diyara sığınmış Leh vatanperverlerinin hatıralarını şad, ruhlarını tavaf edecekti.

Herhalde o biliyordu ki bu topraklar, ve bu fezâ hürriyetin, insaniyetin, dostluğun ve vefakârlığın yeryüzündeki en son sığınaklarıdır. Onun için o, başka yerlere gitmemiş, vaktile, büyük Leh şairi Miçkiyeviç'in de yaptığı gibi, doğrudan buraya koşmuştur.

Burada, Boğaziçinin sakin ve kuytu koruluklarında, harab ve perişan kenti yurdunun yeniden doğmasını, dirilmesini, şenlenmesini bekliyecekti.

Bir kaza dânesi buna mâni oldu. Yazık oldu Varşavanın hürriyet aşığı, garib kuşuna!

Kanadları sarkmış, mütekallis ayakları boşlukta bir hayal kavrar gibi, gâsınun ucunda pıhtılaşmış bir damla kan.. Bu heyetile karşında yiğit bir mükelletin mukadderatını temsil eden zavallı hayvanlık, menşeiini gösteren halkayı bir sitem gibi bana doğru uzatıyordu.

Daha fazla bakamadım. Baksaydım, kendi insanlığımıza lânel edecektim!

E. Ekrem Talu

Eski Şûrayı Devlet binası adliyeye veriliyor

Adli işler etrafında Vekâletle temaslarda bulunmak üzere Ankara'yı giden Müddet-i umumî Hikmet Onat, şehrimize avdet etmiştir. Ankaradaki temaslara neticesinde Babıâli'deki eski Şûrayı Devlet binasının İstanbul adliyesine verilmesi, yeni teşkilât münasebetiyle, İstanbul müddetumumî muavini kadrosunun genişletilmesi kararlaştırılmıştır. Sultanahmeddeki eski hâphışane binasının yıkılması biter bitmez, burada adliye sarayının inşası da takarrür etmiştir.

Amasra limanı genişletilecek

Amasra limanının, bugünkü ihtiyaca karşı gelmediği anlaşılması, İstanbul limanının genişletilmesine karar verilmiştir.

Bunun için yapılmış olan tetkikler sonunda limanın mükemmel bir hale getirilmesi için bir milyon lira sarfetmek icab ettiği tesbit olunmuştur.

Limanlar Umum Müdürlüğü Trabzon limanının noksanlarını tamamladıktan sonra Amasra limanının tesisatını genişletmek ve randımanını artırmak için icab eden çalışmalara tevessül edecektir.

Kira meselesinden bir adam bıçakla yaralandı

Kasımpaşada Hacıhüsrev sokağında oturan İbrahim aynı yerde sakin Kâmil ile kira meselesinden kavga etmişler, bu arada Kâmil bıçakla İbrahimi yaralamıştır.

Yaralı tedavi edilmek üzere Beyoğlu hastanesine kaldırılmış, suçlu yakalanmıştır.

Genç bir kadın merdivenden düşüp öldü

Kuledibi'de Yazıcı sokağında 56 numaralı evde oturan kâğıdıcı Mayerin hizmetçisi 28 yaşlarında Anna merdivenden acele ile inerken taşla yuvarlanmış ve beyni parçalanarak hemen ölmüştür.

TAKVİM

BİRİNCİTEŞİRİN

Rumî sene 1855	8	Arabi sene 1358
Eylül 25	Resmî sene 1939	Hazir 155

PAZAR

GÖNES		Şaban		İMSAK	
S.	D.	S.	D.	S.	D.
6	04	4	28		
12	22	10	44		
Öğle		İkinci		Akşam	
S.	D.	S.	D.	S.	D.
Z.	12 02	15 18	17 41	19 12	
E.	6 20	9 32	12	—	1 30

TELGRAF HABERLERİ

Almanyada siviller Sovyet dostluğuna itimad etmiyorlar

Amsterdam 7 (A.A.) — Berlin'den alınan haberlere göre Alman - Sovyet dostluğu hakkında askeri mahfellerde beslenen itimad sivillerde ve bilhassa yaşlıları ilerlemiş olan Almanlarda yoktur. Bunlar bilakis bu dostluğun endişe ile karşılanmaktadır. Üçüncü Reich şeflerinin Sovyet zımmatlarına eline

düşmesinden korkmaktadır. Alman siyasetinde görülen hayrete şayan değişiklik şimdi açıkça tenkid edilmektedir.

Yeni tatbik edilen işe sistemi umumî endişeyi artırmaktadır. Bu yüzden itibaren Almanya'da süt satılmakta ve çikolata imal edilmemektedir.

Romanyadaki Ukranyalı ekalliyetlerle anlaşma yapıldı

Bükreş 7 (A.A.) — Rador ajansı tebliği ediyor:

Başvekil Argekoynu ekalliyetler nazırı hazır olduğu halde Romanyadaki Ukranyalı ekalliyet mümessillerini kabul etmiş ve onlarla Ukranyalıların millî kalkınma cephesine girmeleri hususunda bir anlaşma akdetmiştir.

Rumen tabiiyetinde olan Ukranyalılar yüksek millî mecliste 4 aza tarafından temsil edileceklerdir. Ukranyalı meslek teşekkülleri şimdi kanunda derpiş edilen teşkilata girecektir. Harsî, iktisadî ve içtimai hedeflere uyan bir teşkilât vücutte getirebileceklerdir.

Rumen hükümeti, bu anlaşma ile, bütün ekalliyetlerin millî kalkınma cephesine alınması hareketini bitirmiş oluyor.

Fransız Cümhurreisi Cephede

Paris, 7 (Hususi) — Cümhurreisi Lebrön, beraberinde başkumandan General Gamelen olduğu halde, ikinci defa olarak bugün tekrar garb cephesindeki Fransız umum karargâhını ziyaret etmiştir.

Lebrön karargâhta, erkânharbiye umum reis muavini General Georges ve hava kuvvetleri kumandanı General Veulleman ile görüşmüş ve cephedeki vaziyet hakkında malûmat almıştır.

ilk Kanada ordusu Nisan ayı içinde Avrupaya gelecek

Londra, 7 (Hususi) — Kanadada teşekkül eden ilk seferî ordu, 1940 senesi Nisan ayında Avrupaya gelmiş bulunacaktır. Bu orduya General Mac Northon kumanda edecektir.

Yeni Polonya hükümeti bir beyanname neşretti

Paris, 7 (A.A.) — Polonya başvekilli General Skorski, Polonya milletine hitaben bir beyanname neşretmiştir. General bu beyanname diyor ki:

«Gerek kendî adıma, gerek arkadaşlarım adına beyan ederim ki millî birlik hükümeti kendilerine ve sizlere lâyık yani büyük ve bilâşışına bütün vatandaşlar için adil bir Polonya kurtarmak başka bir hedef takib etmeyecektir.

Polonya cümhuriyeti ve milleti adına bütün dünya önünde resmen beyan ederim ki Polonya milletinin topraklarına ve en aziz hakkına tecavüz olunmuştur. Polonya devletinin parçalanmasını asla kabul etmeyeceğiz.»

5 milyon İngiliz lirası

Londra, 7 (A.A.) — 7 Eylül 1939 tarihli anlaşma ile Polonyaya açılan ve fakat İngilterede kalan 5 milyon İngiliz liralık kredi Pariste yerleşen Polonya hükümeti tarafından harb hedeflerinde sarfolunacaktır.

Amerika ordusunun hazari mevcudu 280 bin kişiye çıkarılacak

(Baştarafı 1 inci sayfada)

harbe hazır vaziyete getirileceklerdir. Bu münasebetle, daha evvel, ordunun en asri bir surette motorleştirilmesine karar verildiği hatırlanmaktadır.

Bitaraflik kanunu

Vaşington 7 (A.A.) — Ayan meclisinde bitaraflik kanununun tadili hakkındaki müzakerelerin dördüncü gününde demokrat Thomas, bitaraflik kanununun tadili hususunda hükümetin kat'iyen hakkı olduğunu ve bunun münhasıran dahilî bir mesele teşkil ettiğini söylemiştir.

Belçika Amerikadan tayyare alıyor

Brüksel 7 (A.A.) — Albay Foidart riyasetinde bir Belçika askeri heyeti, tayyare ve hava müdafaa vasıtaları satın almak üzere Birleşik Amerikaya hareket etmiştir.

1940 nüfus sayımı

Ankara 7 (Hususi) — 1940 senesi içinde yapılacak umumî nüfus sayımı için sokaklara isim veya numara ve bütün binalara numara konulması hakkında hazırlanan talimatname Heyeti Ve-kilece tasdik edilmiştir.

Alman gazeteleri Türkiye aleyhinde neşriyata başladılar

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Nihayet, Almanya, Türkiyenin İngiltere ve Fransa ile olan anlaşmalarının mânasını anlamamaktadır. Ve Türk resmî mahfellerinin bu hususta verdiği izahat, samimiyetten âridir.

Son Posta — Türk siyasetinin hiçbir devlet aleyhine müteveccih olmadığı bugüne kadar yüzlerce defa tekrar edilmiştir. Türkiyenin Fransa ve İngiltere ile anlaşmalarının mânası da herkesin anlayabileceği şekilde izah olunmuştur. Nihayet Türk hükümetinin en büyük meziyetlerinden birinin siyasette gösterdiği samimiyet olduğu dünyaca malûmdur.

Bu vaziyet karşısında ortada sebebi anlaşılmayan hareket olarak Alman gazetelerinin bu yersiz ve gayrinazik neşriyatı kalmaktadır.

Alman gazetesinin Türk gazetelerine karşı savurduğu tehdide gelince bu hafifliği sadece tebessümle karşılamak gerektir.

Harb tehzizat ve levazımı gümrük resminden müstesna

Ankara, 7 (Hususi) — Enebi devletlerden temin edilen ve edilecek olan kredilere mahsuben celbolunan harb tehzizat ve levazımını gümrük resmi ile sair vergi ve resimlerden istisna hakkındaki kanun lâyihası Meclis ruznamesine alınmıştır.

Lâyiha esaslarına göre enebi devletlerden temin edilen ve edilecek olan kredilerden Müdafaa Vekâletine tahsis edilen kısımlara mahsuben mezkûr Vekâletçe doğrudan doğruya celbolunan kara, deniz ve hava harb tehzizat ve levazımı ile orduda kullanılacak hayvanları gümrük resminden ve gümrükte alınan diğer vergi ve resimlerden ve rihim resmile ardiye ücretinden istisna etmeğe Vekiller Heyeti salâhiyetli bulunacaktır. Bunlar Müdafaa Vekâletinin işarı üzerine başkaca gümrük muamelelerine tâbi tutulmaksızın ithal olunacaktır.

Almanlar garbde harekete geçiyorlar

(Baştarafı 1 inci sayfada)

de Fransız bahriyesi, Almanyaya gitmek te olan otuz bin ton eşya müsaderet etmiştir.

İki tarafın vaziyeti

Paris 7 — Dün akşam Wissembourg garbında ileri Fransız mevzilerinin den birine karşı düşmanın yaptığı baskın hareketi bundan evvelki teşebbüslerinde de olduğu üzere daha bidayette akim bırakılmıştır.

Harekâtın başındanberi Alman kumandanlığı bu muntakada bundan evvel de bir çok teşebbüslerde bulunmuştur. Wissembourg şimal ve garbi ormanlıktır. Bizat Wissembourg şehrinin birkaç kilometre garbında balyan küçük Vosgesler ki Lauterlin öte tarafında Alman topraklarında Fransız köprü başını teşkil etmektedir. O kadar yüksek olmamakla beraber kâmil ormanlarla örtülü bir dağ silsilesidir.

Maginot hattının ileri mevzilerini teşkil eden buralarda müteaddid büyük kaleler vardır. Bununla beraber kesif ormanlarla kaplı olan bu muntakada tarassud işi çok güç olduğundan Almanlar arazinin de çıkıntılarında istifade ederek bazı hareketlere teşebbüs ediyorlar. Almanların gayesi, Fransız hatlarını tecrübe ederek herhangi bir za'yî nokta bulmak ve buradan harekete geçektir.

İngiliz kıtaatının F ançaya geçişi

Londra, 7 (A.A.) — İngiliz kıtaatının Fransaya nakli gece gündüz arızasız ve hâdisesiz devam etmektedir. Bu muazzam işin muvaffakiyeti önümüzdeki Perembe günü Çemberlayn tarafından Avam Kamarasında tebarüz ettirilecektir.

Alman tebliği

Berlin, 7 (A.A.) — Alman umumî karargâhı bildiriyor:

Vistülün sarkında ve Suwalki muntakesında Rus kıtaatı ile mutabık kalan Alman kıtaatları bilâhâdise Alman - Sovyet menfaat muntakasına doğru ilerlemektedirler.

Polonya ordusunun bakiyesi mevânında olan iki fırka kumandanı ile 100 zabıt dün Kock civarında teslim olmuşlardır.

Garb cephesinde düşmanın kesif kolları geri püskürtülmüştür. Bundan maada cephenin birkaç noktasında hafif bir topçu faaliyetleri olmuştur.

Bonn muntakası üzerinde ucmak isteyen Fransız tayyareleri Alman avcı tayyareleri ve hava müdafaa bataryaları tarafından dağıtılmıştır.

Godesberg civarında vukubulan bir muharebe esnasında bir Fransız tayyaresi düşürülmüştür. Diğer bir Fransız tayyaresi de Euskirchende karaya inmek mecburiyetinde kalmıştır.

Biri erkânharb kaymakamı olmak üzere 4 kişiden ibaret olan tayyarenin mürettebatı esir edilmiştir. Alman hava kuvvetleri hiç bir zarara uğramamıştır.

Siyaset ALEMİNDE

Hitlerden sonra kelâma ağaz sırası Çemberlayne geldi

Yazan: Selim Rağıp Emeç

Alman Devlet Reisi Her Hitlerin Rayşttag meclisinde Cuma günü söylediği nutku Anadolu ajansı tebliği etti. Bu nutkuna ana hatları şimdi malûmumuzdur. Muhtelif Avrupa merkezlerinde uyandırdığı aksilere de itilâ peyda edilmiş bulunuyor. Çünkü aynı ajans, bu aksilerin hülâsalarını toplayıp memleket etkârına arz etmiştir. Bundan çıkan netice şudur ki Moskova, Roma ve Pestenin ihtisaslari müsaiddir. Diğer kaynakların ve bilhassa Paris, Londra ve Vaşington'un resmi duyuları henüz meçhuldür.

Fakat buralardan akseden gazete mütealemleri, umumî bir polemik havası ve tenkidkâr bir mahiyet arz ediyor. Maamafih bu neşriyattan Hitlerin tekliflerinin mutlak surette reddolunacağı manasını çıkarmak biraz acelelik olur. Çünkü nutuk ve bu nutkun İngiliz hükümetine bildirilmiş olduğu sanılan mefufatı henüz tetkiktedir. İngiliz Başvekilli Çemberlayn'ın da bu mevzu üzerinde ve belki bir mukabele mahiyetinde Pazartesi günü söyleyeceği nutuk, içinde bu lunduğumuz kararlığı velev kısmen olsun aydınlatacaktır.

Muhtelif kaynaklardan gelen haberleri gösteriyor ki Mister Çemberlayn Almanyaya kuru bir red cevabı verecek değildir. Bu cevab, herhalde, bir bitaraf devlet vasatıyla bir konuşma yolunu açacak ve ağıbli ihtimal bir hayli uzun temaslara vesile verecektir. Çünkü İngiliz imparatorluğunun bugünkü mücadelede vaziyetini gözden geçirmek üzere dominyon başvekillerinden mürekkebe olarak toplanacağı bildirilen konferans ilkbahardan evvel il'kad edilecek değildir. Bu toplantının teahhürü yapılmaması ise, azasının uzak mesafelerden gelmeye mecbur olması ve hepsinin birde bir arada bulunabilmesinin birkaç aya mütevakıf bulunmasıdır. Asgari bir tahmin ile bu konferansın Şubat, nihayet Mart ayında toplanabileceğini kabul edecek olursak bugünkü müphem vaziyetin o zamana kadar sürmesinin mukadder olduğunu da hesap etmemiz lâzımdır.

Esasen önümüzdeki kış mevsiminde şiddetli bir harb hareketinin yapılabileceğini kimse ümid etmiyordu. Bu konferans hâdisesi, bu ümidin devamına bir vesile ihdas etmiş oluyor. Şayet o zamana kadar Her Hitlerin nutkunda esaslar veya bunlar genişletilmek suretile bulunacak bir temele istinaden yapılacak müzakereler bir neticeye varılırsa febliha, değılse asıl harb o zaman başlayacaktır. Fakat Almanyaya için bütün bir kış mevsimini hareketsiz geçirmenin bir faydası var mıdır ve bu hal, karşı tarafın hazırlıklarını tamamlaması için ele gemesi bir fırsat olmayacak mı? Bu da madalyanın bir diğer tarafı sayılabilir.

Selim Rağıp Emeç

Topraksız hükümetler

Londra 7 (Hususi) — Geçen hafta Pariste, yeni bir Leh hükümetinin teşekkülünü müteakib, şimdi de Londrada muvakket bir Çeko - Slovak hükümetinin kurulacağı anlaşılmaktadır.

Reuter muhabirî, Beneş'in yakın mesai arkadaşlarından birisine, yeni bir Çeko-Slovak hükümetinin kurulması projeleri hakkında sualler sormuştur.

Beneş'in yakın mesai arkadaşları bu suallere şu cevabı vermiştir:

Yeni bir Çeko-Slovak hükümetinin şimdiden kurulmuş bulunduğu hakkındaki bütün şayialar asılsızdır. Bu mesele üzerinde, Londrada, Pariste ve diğer bazı devlet merkezlerinde birkaç haftadanberi müzakereler devam etmektedir. Fazla acele etmiyoruz. Fakat pek yakında yeni bir Çeko-Slovak hükümetinin teşekkülü haber vereceğimizi sanıyoruz. Çeko-Slovak hükümetinin şimdiki merkezini neresi olacağını tasrih edecek ve ziyete değilim. Hâlen Pariste bulunan Beneş, yakında Londraya dönecektir.

Reuter Ajansının dediğine göre, resmen teyid edilmemekle beraber Beneşin yeni teşekkülün başına geçeceği kuvvetle tahmin olunmaktadır. Hariciye nazırlığı da Ususki deruhde edecektir. Kuvvetli ihtimal, hükümet merkezinin muvakkaten Londra olacağı merkezindedir.

Eski Çek Cümhurreisi Beneş Pariste

Paris 7 (A.A.) — Eski Çekoslovakya Cümhurreisi Beneş, dün Londradan Parise gelmiştir. Mumaileyh refakat etmekte olanlar arasında Slovak ordusunun eski müfettişi General Viest bulunmakta idi. Beneş, bir hafta Pariste kalacaktır.

Çekoslovakya'da Alman kuvvetleri

Londra, 7 (Hususi) — Almanya, eski Çekoslovak eyaletlerinde asayişî temin etmek üzere, yedi bin kişilik bir askeri kuvvet vücutte getirmiştir.

Alman - Sovyet iktisadî işbirliği

Moskova 7 (A.A.) — Alman ticaret heyeti, bugün Moskovaya gelecektir. Heyeti teşkil eden 13 aza arasında Dr. Schnur ve ileri kıymetli eksperler vardır. Heyete Ritter riyaset etmektedir.

Öğrenildiğine göre Almanya Baltık denizinde Sovyetler hesabına katlandığı fe dakârlıkları telâfi etmek maksadile Sovyetler Birliği ile iktisadî bir işbirliği yapmak tasavvurundadır.

Mısır Başvekilinin beyanâtı

İskenderiye 7 (A.A.) — Royter: Başvekil Ali Mahir Paşa, gazetecilerle yaptığı bir görüşme esnasında şu beyanatta bulunmuştur:

Eğer bir İngiliz - Mısır ittifak muahedesi olmamış bulursa idi dahi, Mısırın büyük Britanya imparatorluğuna karşı hattı hareketi bugünün aynı tecelli ederdi. Mısır, demokrasilerin hedeflerini ve niyetlerini tamamiyle benimsemektedir.

Başvekil, bilâhare Mısırın Yakınsark komularına ve Arab devletlerine karşı olan dostluğunu da ayrıca hararetle tebarüz ettirmiştir.

Alman tayyareleri iki İngiliz mayın gemisine taarruz ettiler

Londra 7 (Hususi) — İstihbarat nezareti tarafından bildirildiğine göre bugün Simal denizinde, iki İngiliz Mayın gemisi Alman tayyarelerinin hücumuna maruz kalmışlardır.

Mayın gemileri ile tayyareler arasında a-baş teati edilmiştir. Her iki tarafında hasarâtı yoktur.

Sovyet - Litvanya Görüşmeleri

Moskova 7 (A.A.) — Litvanya hariciye nazırı Urbis, bugün öğleden sonra tayyare ile yeniden buraya gelmiştir.

Dikili ve Bergamada Zelzeleler oldu

İzmir 7 (A.A.) — Dün Dikili ve Bergamada ikişer saniye süren hafif zelzeleler kaydedilmiştir. Hasar yoktur. Tatil dolayısıyla burada bulunan İzmirli Üniversite gençleri Dikili felâketzedelerine bir yardım olmak üzere bir mûsamere vermeğe karar vermişlerdir.

Mareşal De Bono'nun yeni vazifesi

Roma 7 (A.A.) — Mareşal de Bono, Dükce tarafından kabul edilmiş şve mumaileyh askeri mahiyette bazı meseleler hakkında izahat vermiştir.

Mussolini, Mareşale denizasırtı kıta'ların müfettişliğine tayin edildiğini bildirmiştir.

Yeni Leh Hariciye Nazırı Londraya gidiyor

Londra 7 (A.A.) — Yeni Polonya Hariciye Nazırı Agust Zaleski, gelecek hafta Londrayı ziyaret edecektir. Mumaileyh, birkaç gün Londrada kalacaktır. Zaleski, Lord Halifax ve diğer nazırlarla görüşecektir.

İngilterenin Varşova sefiri

Londra 7 (A.A.) — Varşovadan Londraya dönmüş olan Sir Howard Kennard, bir haftaya kadar Fransaya giderek Polonya hükümeti nezdinde İngiliz büyük elçiliği vazifesine yeniden başlayacaktır.

Milâsta bütün istihsa'âtı

Milâs 7 (A.A.) — Bu sene bütün istihsa'âtımız bir buçuk milyon kilodur. Milâs tütünlerinin bu sene Ege muntakası tütünlerinin en nefis olduğu söylenmektedir.

Egede yağmurların yaptıkları zararlar

İzmir 7 (A.A.) — Son yağmurların Tiredede yaptığı zararlar hayli mühimdir. Tarlalarda henüz toplanmamış olan 223 ton pamuk kalitesini keybettiği gibi 83 ton kendiri de sular sürüklemiştir. Ayrıca 100 ton incir islanarak hurda haline gelmiştir. Zeytin, buğday, arpa ve bütün mahsullerinde de cüz'î zarar vardır. Torbalı kazasında pamuk mahsulünün zararı yüzde 10, incirin yüzde 30, zeytinin yüzde 10 dur.

Menemende kurutulmakta olan incirler bir az zarar görmüştür. İzmir muntakasında bunların aksine olarak yağmurun faydaları görülmüştür.

Meksika sahillerinde Alman tahtelbahiri

Meksiko 7 (A.A.) — «Columbus» isimindeki Alman transatlantik gemisinin iki makinist ustası, iki güdenberi ortadan kaybolmuştur. Bunlar, sahil civarında bir Alman tahtelbahirinin dizel motorünü tamir etmekle meşgul idiler. Transatlantik, böyle bir tamire ihtiyaç görüldüğünün suretle haber alındığı suale şayan görülmektedir. Çünkü «Columbus» ün telsiz cihazı tahrib edilmiştir. Gemide portatif bir alet bulunduğu tahmin edilmektedir.

Bu haber teyyüd ettiği taktirde Columbus, bitaraflığı ihlâl eden bir harekette bulunduğu için 24 saat zarfında limanı terketmek mecburiyetinde kalacaktır.

Londra, 7 (Hususi) — Vaşington Beyaz saray mahfellerinden bildirildiğine göre, Miami (Florida) sahillerinin 50 mil açığında bir enebi denizaltı gemisi görülmüştür.

Bu denizaltının hangi milliyete mensub olduğu ifşa edilmemektedir.

Finlandiyada Askerî tetbirler

Londra, 7 (Hususi) — Finlandiya hükümeti, bugünkü kabine toplantısını müteakib Sovyet davetini kabul ederek ticarî ve siyasi müzakerelerde bulunmak üzere Moskovaya fevkalâde bir murshhas göndermeğe karar vermiştir.

Diğer taraftan yeni ihtiyat sınıflarının silâh altına alınması da kararlaştırılmıştır.

Bir İngiliz vapuru Daha bat rıldı

Londra 7 (A.A.) — 876 tonluk Glenfarg isimindeki İngiliz vapuru, bir Alman tahtelbahiri tarafından torpillenerek batırılmıştır.

Fransız komünist partisi umumî kâtibi tevkif edildi

Paris, 7 (A.A.) — Askerî makamlar, evvelki gün askerliğini yapmakta olduğu kıt'adan firar eden eski komünist partisinin umumî kâtibi Mayrice Thorezin tevkifini emretmiştir.

Yeni «amele ve köylü» grupunun reisi Ramette ve umumî kâtibi Florimond Bonte de firar etmiş ve henüz bulunamamışlardır.

Polonyadaki Almanlarla Rus'lar mübadele mi edilecek'er ?

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Evvelâ, Rusyadaki Almanlar ile Polonya'nın Ruslar tarafından işgal edilmiş kısmındaki Polonyalıların mübadelesi beklenmektedir. Sanıldığına göre, Almanya, Volga Almanlarını getirmek niyetindedir. Almanya, aynı zamanda, bugün İtalya elinde bulunan cenubi Tiroide ve cenubi şarki Avrupasının muhtelif memleketlerinde dağıntık Alman unsurlarına da mübadele yolu ile memleketlere getirecektir.

Gene burada sanıldığına göre, Almanya, bütün Polonya yukarı Silezya ile eski Avusturya Galliyasında bugün kendî nüfus muntakasındaki kalan kısmı, Poznan', Polonya Pomeranyasını ve eski Lodz eyaletinin nühim bir kısmını ilhak niyetini gütmektedir. Taksim esnasında Polonyanın Alman nüfuz altında bırakılan diğer kısımları ise, yarı Polonyalı yarı Yahudî bir himaye idaresi teşkil edilecektir.

Şehir Haberleri

Mekteplerde yeni ders saatleri

Orta ve üst sınıflarda derslerin her gün saat sekizde başladığı malumdur. Vekâlet müfettişleri bu şekildeki tedrisatin iyi netice verip vermediğini incelemektedir.

Şimdiye kadar İstanbul mekteplerinde yapılan tetkiklere göre derslere sabahleyin saat sekizde başlanması, uzak semtlerdeki çocukları ve vaktlerini müşkül mevkie sokmaktadır. İstanbul dağınık bir şehir olduğu halde orta mektepler ve bilhassa iliseler mahdud muntakalarda toplanmışlardır.

Boğaziçi, Yeşilköy taraflarında oturan talebeler vaktinde mektebe bulunabilmek için çok erken saatte kalkmak ve epeyce masraf ihtiyar ederek uzun bir yol katetmek mecburiyetindedir. Fakir halk bu masrafa kaldıramıyacağı gibi, çocuklar da her sabah çok erken kalkacaklarından uykusuz kalacak, beklenen randımanı veremeyeceklerdir. Müfettişler bu cihetleri de tetkik etmektedirler.

Şehir işleri:

Şehircilik mütehasısı Atatürk köprüsünü tetkik etti

Şehircilik mütehasısı Prost dün Atatürk köprüsünün inşaatını gözden geçirmiştir.

Üsküdar meydanının tanzimi için istismlâkler yapılacak

Üsküdar meydanının tanzimi için istismlâk edilecek binaların menafii umumiye kararı İstanbul Belediyesine tebliğ edilmiştir.

Feci bir kamyonet kazası

Topkapı haricinde beş yaşında bir çocuğun ölümüyle biten feci bir kamyonet kazası olmuştur.

Maltepe Askerî Lisesi Müdürü erkânıharb mralayı Adil'in beş yaşındaki oğlu Sener, evvelki gün ablası ile birlikte mekteb civarındaki Maltepe caddesine gezmeğe çıkmışlardır. Bir aralık ablasının elinden kurtulan çocuk, yola doğru sıçramış, fakat feci bir tesadüf neticesi olarak o sırada yoldan geçen Posta İdaresine ait kamyonetin altına düşmüştür. Soför ani olarak vukua gelen kazaya mâni olamamış ve hâdise yavrucağın ölümüyle neticelenmiştir.

Hâdise adliyyeye intikal ederek, tahkikata müddeiumumi muavini Feridun Bagana el koymuştur. Müddeiumumi dün Belediye mühendislerinden Beşir ile birlikte vak'a mahalline giderek, bir keşif yapmıştır. Tetkikat sonunda normal süratle giden şoförün, kazada bir tedbirsizliği olmadığı ve faciannın çocuğun birdenbire kamyonetin önüne çıkması ile vukubulduğu anlaşılmıştır.

Müteferrik:

Beş belediye tahsildarı zimmeterine para geçirmişler

Adalar belediye tahsildarı Emin ve Beyoğlu belediye tahsildarı Sabri zimmeterine para geçirdiklerinden adliyyeye teslim edilmişlerdir. Zimmeterine para geçiren diğer üç tahsildar henüz bulunamamıştır.

Üniversite ders terimleri

Temmuzda Ankarada toplanan Maarif Şûrasında verilen karar üzerine, Cumhuriyet Halk Partisi kurultayında kabul edilmiş esasa göre, ilk, orta okullarla iliselerde kullanılan terimler bu seneden itibaren aynıle Üniversite ve yüksek mekteplerde de kullanılacaktır.

Üniversite ve yüksek tahsilde geçen terimler, ilk ve orta tahsillerde geçen terimlere göre büyük bir yekün tutmaktadır. Yeni terimler salâhiyetli ilim adamları tarafından hazırlanmıştır.

Maarif Vekâleti bu sene terimler hakkında bir anket açmış ve bütün muallimlerden bu ankete cevaplar almıştır. Vekâlet bu cevapları içinde Üniversite mensublarından da aza bulunan heyetlere tetkik ettirmiş, Türk Dil Tetkik Cemiyeti bunları gözden geçirmiş ve neticeler tesbit olunmuştur. Terimlerde yüzde kırk nisbetinde bir değişme yapılmış ve yeni kitaplar bu terimlere göre hazırlanmıştır.

Yeni terimler hazırlanırken, istihlârların Türkçe mukabillerinin bulunulmasına azami dikkat edilmiş ve Türkçe mukabilleri bulunmayanlara karşılık dilimize geçmiş, yabancı fakat munis kelimeler alınmıştır.

Şarap ve likör istismlâtı artırılacak

İnhisarlar İdaresine muhtelif yabancı memleketlerden şarap ve likör üzerine büyük miktarda siparişler vaki olduğundan, idare bu sene istismlâtı artırmak için tertibat almağa karar vermiştir.

Bu maksada idare Anadoludaki bütün şubelerine ve bilhassa İzmir muntakasına bazı direktifler vermiş, derhal ve süratle şarap ve likör istismlâtının artırılması için bütün tesisatın faaliyete geçirilmesini emretmiştir.

İdare, diğer taraftan üzümlü müstahşilleri ile temaslarda ve doğrudan doğruya mübayaatta bulunmak için bazı eksperleri de üzümlü muntakalarına göndermiştir. Bu eksperler üzümlü müstahşilleri ile doğrudan doğruya temaslarda bulunacaklardır. Bu sene içerisinde bilhassa şimal memleketlerine fazla miktarda şarap ve likör gönderileceği anlaşılmaktadır.

Talebelerin devam edeceği umulduğu için şarap ve likörlerin eski kalitelerinden daha üstün olmasını temin edecek tedbirlere baş vurulacaktır.

Ticaret işleri:

Muhtelif memleketlere ihracat yapıldı

Avrupa harbinin başlaması üzerine ihracat işleri hayli azalmış ve bazı memleketlere hiç ihracat yapılamaz olmuştur. Geçen müddet zarfında muhtelif memleketlere muhabereye girişen ihracatçılar İngiltere, İtalya, Mısır, Suriye, İsviç ve diğer şimal memleketlerine birçok maddelerin ihracı için muhtabık kalmışlardır.

Son hafta zarfında ihraç müsaadesi alınarak mühim miktarda tiftik, barsak, küçük baş hayvan derileri, yumurta, ve bakla ile ihracı serbest olan taze balık, kuru meyvalar vesair bazı maddeler gönderilmiştir. Bu arada mühim miktarda tütün de sevkedilmektedir.

Son günlerde Amerikadan da birçok teklif mektupları gelmekte ve yeni bir kombinasyon bulunarak ticaretin inkişafının teminine çalışılacağı bildirilmektedir.

Mahkemelerde:

Bir dolandırıcılık hâdisesi tahkikatı derinleştiriliyor

Meşhur dolandırıcı Mahmud Saimin yeni hâdiselelerinden dolayı tekrar tevkiif olunduğunu yazmıştı.

Tahkikat neticesinde suçlunun Fenerbahçe neşriyat müdürlüğü firması altında kâğıtlar bastırarak, Anadoludaki tüccarlara, noterlere ve resmi dairelere gönderdiği ve mevhum müessesesine namına, mümessiller istediği anlaşılmıştır. Mümessil olmak isteyenlerle muhabereye geçen Mahmud Saim, teminat akçesi olarak 50 şer lira istemiş ve böylece birçok kimseleri dolandırmıştır. Müddeiumumilik, bu şekilde hâlâ posta idaresine gelmekte olan paraların muhafazası için hâkim kararı almış ve bunu posta müdürlüğüne tebliğ etmiştir. Suçu hakkındaki tahkikat, derinleştirilmektedir.

Askerlik işleri:

Yüksek ehliyetnameliler çağırılıyor

Fatih Askerlik Şubesinde:
1 — Yüksek ehliyetnameyi haliz olanların 1 İnkiteşrin 939 da yedek sübay okuluna gönderilmeleri mukarredir.

2 — Şubemiz mensub olan bu şartları haiz okulların muayyen günde okula gidebilmeleri için hemen şubeye müracaatla şimdiden yoklamalarını yaptırmaları ilân olunur.

Şubeye davet

Beşiktaş Askerlik Şubesinde: Beşiktaş Askerlik Şubesinde kayıtlı yedek topçu teğmeni Bağdadlı Tevfik oğlu Celâlettin'in şubeye müracaatı ilân olunur.

Hâdiseler Karşısında

Receb Kânile hasbihal

Karilerim Receb Kâninin kim olduğunu sorabilirler. Onların sormalarına meydan vermeden birkaç kelime ile anlatayım. Ben de şahsan ta-nımıyorum, yalnız bir tek yazısını okudum. Tevfik Fikretin heykelinin dikilmesi şimdi hayalî bir hasbihal yapacağım, karilerim bizi dinleyebilirler.

— Siz?
— Ben Receb Kâni!
— Tanıştığımıza hiç memnun olmadım.

— Bu nasıl söz!
— Basbayağı söz, az bile söyledim. Sizden nefret ediyorum.

— Peki amma ben ne fenalık ettim?
— Daha ne fenalık edecektin!
— Ben mi?

— Yok ben, tabii sen.. Bırakın ölüleri, mezarlarında rahat kalsınlar.
— Ben hiçbir zaman bir ölü hakkın da fena söylemem.

— İster söyle ister söyleme, bence katil ne ise müşevvik de odur.
— Beni bir cinayette müşevvik mi addediyorsun?

— Tabii müşevvik addediyorum. Hem cinayet kelimesi de pek hafif düşüyor. Bir insan öldürmeye cinayet derler, fakat bir ölünün şöhretini öldürmek cinayetler daha çok ağırdır.

— Ne dediğinizi anlamadım.
— Anlarsınız bayım.. Tevfik Fikretin heykeli dikilmesi hakkında bir gazete ye yazı yazmadınız mı?

— Yazdım amma, bunun ne zararı olur ki. Tevfik Fikretî ben çok severim. Eserlerini çok beğenirim. Onu daha çok rakken Teranei bahardan tanıdım. Biraz büyüdüm zaman Kılıç ondan öğ-

rendim. Genç yaşında o bana «yüksek meli dokunmalı alım semalara» dediğini verdi. Daha da var...

— Kâfi, sen bütün bunlar için meşakkir kalacağın gayet fena bir hasbihal kette bulundun.

— Ben mi fena harekette bulunduğum?
— Yok ben, tabii sen. Yaptığın hasbihal keti kendin beğeniyor musun?

— Bir edibin heykelinin dikilmesi istemek, bunu bir gazetede yazmak hasbihal hareket midir?

— Allah için çok iyi harekettir.
— ? ? ? ? ?
— Sen «Fazilet mükâfâtı» hikâyesini bilir misin?

— Bilirim, fazilet mükâfâtı namına hakkında yazılmış mektublar okunmuş, kirler beyan edilir. Ve birkaç dakika vel kasabamın en faziletli addedileni sanı, hırsız, ahlâksız, namussuz olur.

— Bunu biliyorsun, bir adamın mahur olmak sevdisile zemzem kuyusunu içediğini de herhalde duymuşsundur.

— Evet duydum.
— Bunları bildiğin, duyduğun haberi ne diye Tevfik Fikretin heykeli dikilmesini istediğini söylersin, gördün mü?

— Lanı şimdi, aynı gazeteye bir başkasını Tevfik Fikret hakkında bir yazı yazmış. Bir kere şairliğini sıfıra indiriyor, abukına hücum ediyor.

— ? ? ? ? ?
— Bu birşey değil, yarın daha başkaları da ortaya çıkacak, demediklerini rakmıyacaklardır. Bütün bunlara senin olan sensin!

Yazık oldu, büyük bir şöhret senin zünden en ağır şartlar dahilinde kalmış diliyor.

İsmet Hulusi

Bunları biliyor mu idiniz?

Her memlekette başka bir rütbe

Ashında İrlan - dah olan Arthur O'Todle birçok ordularda muhtelif rütbeleri haizdi. İngiliz ordusunda yüzbaşı, Fransız ordusunda, ve Avusturya ordusunda albay, Venedik cümhuriyeti ordusunda general... Onlardan başka Hindistanda da raca idi.

Örümcek ağından kumaş

Örümcek ağından kumaş dokunabilir. İlk defa örümcek ağından 1770 senesinde M. Ban isminde bir Fransız kumaş dokumuş, ve bu kumaştan elbise yapmıştır.

Budanın altındaki mezar

Japonyalı Sen - Ruj - Bo'nun mezarı Buda heykelinin altındadır. Bu raya gömülmek arzusuyla öldükten sonra Allaha yakın bulunabilmek için bizzat kendisi izhar etmiştir.

1900 senesindeki otomobiller

1900 senesinde yani bundan 39 sene evvel yapılmış otomobiller araba ile otomobil arası idiler. Fakat içeride kullanılan iki kişilik tenezzüh neveleri mevcuddu. Bugünkü kadar şık olmamalarına rağmen o zaman çok şık addedilirlerdi.

GÖNÜLİSLERİ

Bir evlenme Teşebbüsü

Ankarada Bay «Uysal» a:

— Mektubunuz bana bir masal gibi geldi, fakat o kadar samimi bir ifade ile yazılmış ki küçük bir vak'a-yı anlattığından hiç şüphe etmedim. Müsaade eder misiniz, diğer okuyucularım için de küçük bir hülâsasını yapayım?

— «Uzun boylu, sarışın bir genç kız, yarı Türk, yarı ecnebi..

Kendisini ilk defa Yenişehirde gördüm. Yanında bir arkadaş ve iki küçük bebek bir sıraya oturmuşlar, konuşuyorlardı. Yanlarında boş yer vardı. Ben de iliştim. Muhaverelerine kulak misafiri oldum. Ne de saf, temiz konuşuyorlardı! Bu tesadüf üç dört defa tekrerr etti. Her defasında da üzerinde aynı tesiri bıraktı.

Geçen gün yeni bir apartman arıyordum. Bir kapının üzerinde kiralık levhasını görünce girdim. Kapıcı ö-

düme düştü. İki merdiven çıktık. Çoktık. Bize kapıyı açan bu benim bir kaç defa karşılaştığım genç kız değermiydi? Meğer onlar da çıkmak üzeremişler. Evi gezdim, çok temiz. Bilhassa tertibli buldum. Genç kız evi yafetile bana daha cazib geldi.

Evlenmek arzusundayım. Hayatı hiç kimsen yok. Şunu düşünüyor musun:

Bu genç kızın babasından bir razı devu isteyeceğim, gidip görüşeceğim. Kendimi maddî ve manevî vaziyetlerimi açıkça anlatacağım ve kızın müstakbel bir zevce sıfatıyla gördüğünü anlatacağım.

Münasib bulursanız, kendisine bir şey söylemeden tanışayım. Kararı sonra verirsiniz, diyeceğim.. divorsunuz, ne dersiniz?*

Kısaca cevap vereyim:
— Erkek olsaydım bu vaziyette mamen böyle hareket ederdim

TEYZE

TAKSİM
Sinemasında
Şarkın Ses Kraliçesi
ÜMMÜ GÜLSÜM'ün
ÜMİT ŞARKISI
(NEŞİDEİ EMEL)
Türkçe sözlü - Arapça şarkılı
film Anadoluya sevkolunacağından
son günlerden istifade ediniz.

İlaveten: Semplon ile en son gelen EKLER JURNAL. Bugün 11 ve 1 de ucuz halk matinerleri Seanslar: 11 - 1 - 2,30 - 4,30 - 6,30 - 9 da

Senenin en büyük ve tarihi

SAMİMİ ANLAŞMA

Fransız Süper Filmindeki dekorların azamet ve ihtişamı seyircilerin gözlerini kamaştırıyor ve Ze ginlik, San'at, Aşk ve Güzellik itibarile her seansta salonunu baştan başa dolduran

SÜMER Sinemasında

Takdir nazarılarla seyrediliyor ve emsalsiz bir muvaffakiyet kazanıyor. Baş Rollerde: Victor Francen - Gabi Morlay - Pierre Richard Wilm ve diğer 30 büyük yıldız. İlaveten: EKLER JURNAL da Avrupa harbi Bugün saat 11 ve 1 de tenzilâtli matinerler.

Aylardanberi tekmil dünya matbuatını seferber eden... Bütün Avrupada hasılat rekorunu kıran... EMIL ZOLA'nın en büyük eserinden yaratılan

JEAN GABİN ve SIMONE SIMON'un

Kudretinden örülen

HAYVANLAŞAN İNSAN

Perşembe akşamından itibaren

L A L E SİNEMASINDA

GÜLNAZ SULTAN

Türkçe Sözlü - Türkçe Şarkılı

Gözler kamaştırıcı dekorlar içinde canlandırılan 1001 gece masallarının en muhteşemi

10.000lerce figüran ... Milyonlar sarfile vücade gelmiş aşk ve ihtiraslar filmi

Pek yakında **TAKSİM** Sinemasında

Bir Annenin... Bir Kadının... Bir Maşukanın Romansı... En büyük Aşk Hangisidir? Pariste Lüks ve Aşk... GEORGES OHNET'in şaheseri

ANA KALBI

(Serge Panine)

Herkesin kendisinden bahsedeceği ve pek yakında

SÜMER SİNEMASINDA

göstereceği büyük bir film

Hitlerin nutku sulhü hazırlamışa benzemiyor, fakat ümid kesilmemiştir!

YAZAN

Emekli General H. Emîr Erkilet

"Son Posta,"nın askerî muharriri

Lehistan'da harabe haline gelen bir şehirde son mücadele: Bir Alman askeri ve havada bir el bombası

Hitlerin Alman Rayhstag'ında Cuma günü söylemesi beklenen bir nutukla Avrupada hemen sulh olacağını ummak 1939 harbinin ağırlık ve şümülünü layıkile takdir etmemek olurdu. Dünyanın bu nutuktan beklediği şey, uzak veya yakın, sulhü aydınlatacak açık ve duru bazı ışıklar - di. Yoksa bir nutukla hemen sulh oluverebileceğini zannetmek Alman hükümet ve devlet başkanının, harb henüz başlangıçta iken ve dolayısıyla ortada bir galib ve mağlûb yok iken, Rayhstag kürsüsünden dünyaya istediği bir sulhü dikte ettirebileceğini ta hayyül etmek veyahud blâkis onun hasımlarından aman dileyeceğini farzetmek gafletine düşmek demektir.

Bununla beraber, yani harb henüz kat'î bir netice göstermemişken bile, Hitlerin sulhü muhtemel ve mümkün kılabilir bir nutuk söylemesini ümid etmek boş bir emel değildir. Çünkü evvelâ sulh su anda Almanyanın menfaati iktisadî, ikincî, müttefikler makul bir sulh teklif ve garantisini reddedemezler. Nitekim Çemberlayn tehdidsiz vaki olacak bir sulh teklifinin İngiltere'ce tetkik olacağını söylemişti.

Fakat ne olursa olsun, esas itibarile başlayan bir harbe bir tarafın aczini itiraf ederek müterake istemeden sulh olması müted değildir. Onun için ve bahusus Almanya ile İngiltere arasında imsalı olmanın bir ağız kavgasının şiddetle devam ettiği şu anda iki taraf arasında barış rüzgârına bir - denbire eseceğini ummak hemen hemen muhale inanmakla bir gibidir. Bu sebeble, menfaati iktisadından olan bir sulhü isterken samimi olduğuna kanı olduğumuz, Almanyanın, eğer sulhü hakikaten Hitlerin nutku ile hazırlanmış düşünüyorsa idiyse her şey - den evvel, redleri kabul edilecek olan bir takım yeni sulh esaslarını açık bir vazuhla fakat makul bir mülayemet içinde ortaya atması iktiza ederdi. Yoksa bir taraftan barış maksadile el uzatılırken diğer cihetten eski kavgaya ve kinleri ortaya dökmek ve küllenecek bir ateşi bastırarak yerde karıştır - mak sulhe hizmet sayılmaz.

Versay muahedesinin haksız ve gaddara - ne cihetleri çoktu. Fakat bu muahedenin korku ile karışık bir helecanla cevap verdim.

— Benim adım Semihadır.
— Semihadır mı?
Zihninde bir şey arıyormuş gibi durduktan sonra:
— Tanımıyorum... Nerede oturuyorsun? dedim.

Kendimkinden kuvvetli bir iradenin tesiri altında hareket ederek, bu çetrefil il - sanlı, acayip bakışlı kadına cevap vermek mecburiyetinde kaldım:

— Şu bahçenin ilerisinde sarı boyalı evde... Yüzünün bembeyaz olduğunu, gözlerinin evinden fırladığını ve gori geri gittiğini gördüm.

— Sarı boyalı ev... Sarı boyalı ev... Cahidi taniyor musun?
— Sesinde korku ve müvazenesizlik vardı. Yerimden fırlayarak yüzüne baktım. Kalbim çalılıyormuş gibi kuvvetle çarpıyordu.

— Cahid Oğuz mu?
— Evet Oğuz... Beni burada hapseden adam.
— Ne söylüyorsunuz?
— Evet, o fena adam beni buraya kapadı. Seneler... çok seneler var... Bana hiç bir şey vermiyor artık; bak ne elbise var... Bas - ma... Başka yok... Yemek yok... çay yok... Ah - mede süt yok... Bir şey istersek Hatice or - da... Gezme yok... bahçe yok... deniz yok... anahtar Ömerde... Şimdi Ömer yok, Hatice u - yuyor. Anahtar dolaptan aldım. Denize gel - dim... Ahmedle beraber denize... Babası Ah -

medi sevmiyor, hiç sevmiyor.. onu öldüre - cek...

O dakikada çocuk manasız ve boş gözle - rini bana doğru kaldırdı ve ben onların rengini görerek titredim ve boğuk bir sesle sordum:

— Babası? Onun babası kimdir?
— Cahid...
— Siz siz Cahid'in karısı mısınız?
Ellerini uzatarak parmaklarını garib bir şekilde kıvrıdı.

— Cahid'in karısı... evet Sonya Cahid'in ka - rısı... Zavallı Sonya! Onu hiç sevmiyorum... o benim düşmanım!
Sesinde vahşi bir öfke titriyordu amma ben bunu farkedecek halde değildim. Etra - fında her şey dönüyor, dönüyordu.

Genç kadın başını çevirerek denize daldı. O zaman yüzünde peyda olan sükûnete, göz - lerinde parlayan saadete hayret ve korku ile baktım. Ellerini dua ediyor gibi göke doğru kaldırmıştı.

— Deniz! hep uzaktan görüyorum... pence - remden oraya baktıyorum. Ben denizi istio - rum. Cahidden evvel deniz vardı.. her vakit deniz.. Sonra deniz yok Cahid var.. Cahid... Bir denbire yumruklarına sarı boyalı ev doğru uzatarak sıktı.

— Cahid bana denizi göstermek istemi - yor.. Ahmede de istemiyor. Şimdi anahtar nerede biliyorum. Gece Ahmedle beraber çık - kacağım.. bir kayık.. sonra Karadeniz...
Oğlunun ismini söyleyince başım eğerek yerdeki ucubeye baktı ve gözlerinde müthiş bir korku ile tekrar onun elini tuttu.

— Haydi Ahmed.. Hatice belki uyumuyor şimdiki...
Benim mevcudiyetimi unutmuş, daha doğ - rusu ben yokmuşum gibi oğlunu elinden tu - tup sürükleyerek koşu koşu içeri girdi, ar - kadan kapıyı tekrar kapadı.

Ben orada hareketsiz kalmıştım. Beynimin içi bir saniye içinde boşalmış gibi idi. Ku - laklarım oğluyordu, etrafım kararıyordu. Fena bir rüya geçirdiğimi, kâbus içinde ol - duğumu zannederek elimi terli almama gö - türdüm.

— Hayır, rüya değil. hakikaten bu yabancı

"Son Posta"nın tefrikanı: 17

BİNBİRDİREK BATAKHANESİ

Yazan: Reşad Ekrem

Hükümdar gözdeleleri

Gevherli Hanım:

— Hiç ben Benli Yusufumu bir Güllü Fat - ma kabresi uğruna göz göre astırır mıyım?!

Dedi; ve ilâve etti:

— Haydi şimdi arkasından da ben sana an - latayım Yusuf Bey.. senin Sultan Muradla vuruştüğünü, Sultan Muradı yaraladığını ha - ber alınca dünya başıma yıkılmış sandım.. Hemen en sadık adamlarımdan Hürşid erte - si gün sana gönderdim.

— Evimin nerede olduğunu bilir miydiniz sultanım?

— İnsan bütübülünün yuvasını bilmez mi delikanlı?

— Sonra efendim sultanım?

— Seni de bostancılar evden kaldırmışlar, arkasından Hürşid gitmiş.. Evvelâ Sultan Murada varayım, ayaklarına kapanayım de - dim.. Fakat Murad zalimin, gaddarın biridir. Sonra aklıma Zerefşan geldi.

— ...

— Zerefşan benim azadî cariyelerimden - dir. Akıllı ve sadık bir kızcağızdır. Benim saray imamına vermiştim onu. Hani imam ihtiyardı da, eh gençlik bu... Bizim Zere - fşan da cellâd Kara Alın gönlünü çelmiş.. O da maşallah.. babayığtın birdir..

Benli Yusuf:

— Şimdi anlıyorum... Şimdi anlıyorum... Dedi.

— Her san'atın bir sırrı olduğu gibi, cel - lâdlığın da bir sırrı varmış. Cellâd isterse, il - meği öyle geçirir ki adam tikanır, bayı - lir, fakat boğulmazmış.. Eğer tezince yeti - şilirse kurtarılmış.. Kara Ali, o gün seni sabahleyin asacağına, seni akşama yakın götürüp astı. Yamakları ile beraber de he - men götürüp denize attılar..

Benli Yusuf gözlerini hayretle açtı:

— Beni astıktan sonra denize de mi at - tılar?..

Gevherli Esma Hanım sultan güldü:

— İlahi Benli Yusuf.. Sen çocuk gibi saf - sın.. Halkı kamçı ile kovalayıp dağıttıktan sonra seni bir arabaya attılar.. Biraz sür - dükten sonra da Kara Ali yamaklarını sav - dı. Birkaç sokak sonra da arabayı Hürşide teslim etti, gitti.

Esmer güzel delikanlı, geçirdiği korkunç sergüzeştin bir sırrını çözememişti. Hanım sultana:

— Sultanım efendim dedi, Kara Ali gibi bir cellâd parçası, koca bir hünkârı yaralıyan bir adamı böyle nasıl kurtarıp kaçırmağa cesaret eder?..

Gevherli hanım manalı bir tebessümle:

— Orasını Zerefşan anlatsın!

Dedi.

Gevherli Hanım sultan elini tekrar deli - kanlının altına koydu:

— Hâli ateşin var Yusufcuğum... dedi.

Delikanlı:

— Sultanım, sizin aşkımla artık ben ö - lüncüye kadar cayır cayır yanarım! cevabını verdi. Sonra, ayağı ile, bacıklarını oğ an çocuğun eline vurup dışarı çıkmasını işaret etti. Çocuk kalktı. Benli Yusuf vücudünü ya - tağının bir kenarına atarak içinde bir kışkık daha yer etti. Tam bu sırada odanın kapısı usulca açıldı. İçeriye bir cariye girdi. Çok güzel bir kızdı. Ayaklarının ucuna basarak birkaç adım attı ve durdu. Onu gören Ge -

harbin muhakkak devamını istiyor idiseler onların Belhî bir defa bombalamaları kâ - fiydi. Fakat mademki bunu yapmadılar ve yapmıyorlar ve gerilerdeki askerî hedefleri de tahrib etmek istemiyorlar o halde sulh ümidleri vardır; ve bu böyledir.

H. E. Erkilet

(Arkası var)

"Son Posta"nın tefrikanı: 61

DAĞLARIN ESİRİ

NAKLEDEN

MUAZZEZ TAHSİN BERKAND

medi sevmiyor, hiç sevmiyor.. onu öldüre - cek...

O dakikada çocuk manasız ve boş gözle - rini bana doğru kaldırdı ve ben onların rengini görerek titredim ve boğuk bir sesle sordum:

— Babası? Onun babası kimdir?
— Cahid...
— Siz siz Cahid'in karısı mısınız?
Ellerini uzatarak parmaklarını garib bir şekilde kıvrıdı.

— Cahid'in karısı... evet Sonya Cahid'in ka - rısı... Zavallı Sonya! Onu hiç sevmiyorum... o benim düşmanım!
Sesinde vahşi bir öfke titriyordu amma ben bunu farkedecek halde değildim. Etra - fında her şey dönüyor, dönüyordu.

Genç kadın başını çevirerek denize daldı. O zaman yüzünde peyda olan sükûnete, göz - lerinde parlayan saadete hayret ve korku ile baktım. Ellerini dua ediyor gibi göke doğru kaldırmıştı.

— Deniz! hep uzaktan görüyorum... pence - remden oraya baktıyorum. Ben denizi istio - rum. Cahidden evvel deniz vardı.. her vakit deniz.. Sonra deniz yok Cahid var.. Cahid... Bir denbire yumruklarına sarı boyalı ev doğru uzatarak sıktı.

— Cahid bana denizi göstermek istemi - yor.. Ahmede de istemiyor. Şimdi anahtar nerede biliyorum. Gece Ahmedle beraber çık - kacağım.. bir kayık.. sonra Karadeniz...
Oğlunun ismini söyleyince başım eğerek yerdeki ucubeye baktı ve gözlerinde müthiş bir korku ile tekrar onun elini tuttu.

— Haydi Ahmed.. Hatice belki uyumuyor şimdiki...
Benim mevcudiyetimi unutmuş, daha doğ - rusu ben yokmuşum gibi oğlunu elinden tu - tup sürükleyerek koşu koşu içeri girdi, ar - kadan kapıyı tekrar kapadı.

Ben orada hareketsiz kalmıştım. Beynimin içi bir saniye içinde boşalmış gibi idi. Ku - laklarım oğluyordu, etrafım kararıyordu. Fena bir rüya geçirdiğimi, kâbus içinde ol - duğumu zannederek elimi terli almama gö - türdüm.

— Hayır, rüya değil. hakikaten bu yabancı

herli hanım hemen ayağa kalktı Kıza doğru gitti:

— Ne o Sahbâ kalfa, bir haberin mi var? Dedi. Kız:

— Evet sultanım...

Diyerek Gevherli hanımın gözlerine bak - tı. Bu bakışla, gizli bir şey söyleyeceğini an - latıyordu. Gevherli hanım başını uzattı. Sah - bâ kalfa hanım sultanın kulağına bir şeyler fısıldadı. Gevherli hanım sultanın gözleri bir - kat daha parlayıvermişti. Fakat, Benli Yu - sufu kuşkulandırmamak için kaşlarını çatıp, Sahbâ kalfa odadan çıkarken.

— Bir daha bu gibi münasebetsiz şeyler için, ben civanımla meşgul olmak bizi rahatsız etme.. Anladın mı?

Diye azarladı.

Benli Yusufun ayaklarını ve bacıklarını o - ğan çocuk ta onunla beraber çıkı. Yet - mişlik Gevherli hanım sultan, yedi kollu al - tın şamdanın mumlarını teker teker sön - dürdü.

HASAN HALİFENİN BAĞI

Güneş üç mızrak boyu yükselmişti. Yeni - çeri ağası Hasan Halifenin sahilсарayı, Bo - ğazicinin en güzel yapısı, gümüş suyunu ba - rırlımsı gibi parlıyordu. Fakat sahilсарayın gerisindeki ormanda güneşin bir damlacık ışığı bile hâlâ girememişti.

Dördüncü Sultan Muradın gözdelelerinden olan Hasan Halifenin bağı Rumelhisarı ci - varında, Akıntburnundan Bebek koyuna ka - dar uzanan sahil ve gerisindeki tepeleri kaplıyordu. Hasan Halife, Akıntburnunda, deniz kenarında on yedinci asır Türk mi - marisinin en güzel eserlerinden biri olarak bir sahilсарay yaptırmıştı. Deniz, ritim - temellerini yalayıp dövdüğü bu saray, pırpır porfir ve mermer sütunları, büyüklü küçük - lü kubbe ve kemerleri, geniş saçakları, tahta kepenkli pencereleri, sayısız şahıs ve cumbaları, girinti ve çıkıntıları ile gayri - müntazam bir bina idi. Bütün orijinal gü - zelliği de burada idi. Adı tarihin meçhulü olan mimar, tenazurdan kaçmış, eşsiz bir ta - biat güzelliğinin içinde, o güzellikle âben - tar bir eser vücude getirmişti.

Hasan Halife sarayı, muazzam deñil, muh - tesem idi. Devrin vezir sarayları sekiz yüz, dokuz yüz oda olarak yapılırken, Hasan Ha - life sahilсарayı ancak yüz oda kadar idi, mermer, yaldız ve boyanın en inceleri, bu sarayda bol bol harcandı. Pencerelerin tahta kepenkleri ceviz ve kayın ağaçları - dan ve üzerleri sedef nakışlı idi. Camların hepsi en nefis İngiliz billûrundan idi. Mu - azzam bir imparatorluğun bütün zengin - liklerini emrine hazır bulunduracak bir gençin gözdesi olan muhteris delikanlının azamet ve hasmet dükünlüğü, bu sahilсарayda bü - tün canlılığı ile tecessüm etmişti.

Hasan Halife, velinmeti için sarayında ayrı bir daire yaptırmıştı. Bir hamam, bir yemek salonu, bir yatak odası, ve bir taht salonundan mürekkebe olan bu daire ise, yüzlerce san'atkârın elinden çıkmış bir nefisler mecmuasıydı.

Hamam en güzel pantelik mermerinden idi. Suyunna odasının tavani altın yaldızlı ve duvarları çini kaphydı. Ortasında mer - mer bir havuz vardı. Hamamın içine gelin - ce, ve soyunma yerinin iki yanında, karşı - lıklı, çift kurnah küçüğü iki halvetine iba - retti. Fakat ziyah ve ihtisâs ile bir şahe - ser idi.

(Arkası var)

vermeden kendimi otların üzerine attım. Za - vallı başım ateşler içinde yanıyordum, fikirlerimi, muhakememi bir araya toplamağa imkân bulamıyordum.

Karısı!.. Hayır, buna imkân olamazdı! Bu - güne kadar niçin ondan bahsetmemişti? Ne o, ne de etrafındakiler bunu niçin saklamış - lardı? Onu niçin bütün gözlerden uzakta yaşatıyordu? Böyle güzel bir kadını sevmek, onunla iftihar etmesi icab etmez miydi? Halbuki kadın ona alçak, cellâd, hain de - di; onu en feci ve müthiş sözlerle itham et - ti. Hayır, onun bütün bu müthiş şeyleri yap - mış olması tasavvur edilemezdi.

Bir iki dakikadanberi iri iri yağmur tane - leri düşmeğe başlamıştı. Bir denbire kızıl bir şimşek çaktı, aynı saniyede kulakları sağır edici bir tarraka koştı. Yerimden deşetle fırlayarak koşmağa başladım. Şimşekler bir - birini takib ediyor, rüzgâr nefesimi kesiyor - du. Bir iki dakikada bahçeyi sel basmış, yü - rümeği güçleştirmişti. Dizlerime kadar suya batarak koşmağa çalışıyordum.

— Semih!

Onun sesi beni çağırıyordu. Vaziyetin ko - mik ve feci olmasına rağmen yüzümün kı - zardığını hissettim ve cevap vermedim; fa - kat o beni görmüş, koşarak yanıma gelmiş - ti.

— Bu kadar uzaklara gitmek ne ihtiyat - sızlık! Havanın halini görmedin mi? Haydi koş, yoksa seller dizi alıp götürecektir...

(Arkası var)

Memleket Haberleri

Adanada pamuk satışları hararetlendi

Şimdiye kadar 9 milyon kilo pamuk satıldı ve Ziraat Bankasının mübayaesi tüccarın da mübayaeye cesaretini arttırdı

Adanada bir pamuk fabrikasında faaliyet

Adana (Hususi) — Harb vaziyeti dolayısıyla piyasalardan Çukurova pamukları için talep vukubulmadığını ve bu yüzden pamukların çiftçinin elinde kaldığını bu vaziyeti kurtarmak için hükümetimizin Ziraat Bankası vasıtasıyla çiftçinin elindeki malı mübayaaya başladığını evvelce bildirmiştim.

Bankanın 36-37 kuruş gibi normal bir fiyatla mübayaaya başlaması müstahsili çok sevindirmiştir.

Aynı zamanda bu hareket diğer tüccarlara da mübayaeye cesareti vermiştir.

Samsun vali vekilinin Kazalarda teftişleri

Samsun (Hususi) — Geçen hafta Çarşamba ve Terme kazalarında bazı teftişlerde bulunan Vali vekili Orhan Sami Güvenç, bu hafta da Bafra ve Alaçama giderek bazı teftişlerde bulunmuştur.

Vali vekiline bu teftişte nafia müdürü, maarif müdürü ve iskân memuru refakat etmiştir. Bafrada henüz bitirilemeyen bazı muameleler kaldığı görüldüğü bunların süratle tamamlanmasını teminen iskân memurunun birkaç gün Bafrada kalması münasib görülmüştür.

Vali vekili Orhan Güvenç Bafrada bulunduğu sırada ileri gelen memurlardan müteşekkil bir heyetle bir toplantı yapılmış ve işlerin intizamla yürütülmesi ve süratle başarılanması hakkında kendilerine lazım gelen direktifler verilmiştir.

Çorlu orta maktabine tahacüm fazla

Çorlu (Hususi) — Bu sene kazamız orta maktabine merkezden başka civar kaza ve köylerden de talebe akını başlamıştır. Talebe mevcudu kısa bir zamanda 310'a çıkmıştır. Aynı zamanda gündün gününe nüfusu artan Çorluda maarife karşı sonsuz bir alaka uyanmıştır. Kazada ancak iki ilk okul olduğundan Şecaaddin okulunda çift terziasat yapılmak suretiyle bu güzel ihtiyaç önlenmektedir.

Çorluda otomobil kazaları

Çorlu (Hususi) — Asfalt yolda seyirüfefer yapan nakil vasıtaları Çorluda fazlalaştığından, son günlerde bu yüzden kazalar vukubulmaktadır. Kaza ve belediye hududlarındaki yazılı ihlalleri rağmen şoförler çok kayıtsız hareket etmektedirler.

Şu son bir iki hafta içinde Çorluda iki vatanşah ölümlüne ve birinin de ebediyen sakat kalmasına sebebiyet veren üç otobüs kazası olmuştur.

Karamanda şüpheli bir ölüm

Karaman (Hususi) — Kılbasan ve Mercik köyü çobanı İsmail Kırdar ovada koyunlarını otlatmakta iken bir müddet sonra kuyu başında ölü olarak bulunmuştur. Ölüm hâdisesi şüpheli görüldüğünden cesede otopsi yapılacaktır.

Sivasta iyi cins hayvan yetiştiriliyor

Sivas (Hususi) — Veteriner müdürü Abdurrahman Eroğlu programlı bir mesai tarzile bu sahada muhite ciddi bir müfide olmaktadır. Kabak mevkiinde bu yıl da büyük bir ehli hayvan sergisi ağırlamıştır. Sergiye taylı kırsaklar ve taylar iştirak etmektedir. Hükümet aygırlarından yetmiş 16 taylı kırsaklara 580 ve 23 taya da 890 lira mükâfat tevzi edilecektir.

Halk sergiye bü Abdurrahman Eroğlu yük bir ragbet göstermektedir.

Şimdiye kadar mezbahadan şehre et tevziatı araba ile yapılmakta idi. Bu iptidai usul mahzurlu görülerek belediyece bir et kamyonu sipariş edilmiştir. Mezbahadaki zehh işleri de fenni şartlara uygun bir tarzda yapılacaktır. Kesilecek hayvanların bir gün evvelden dinlendirilmesi için mezbahada yer tefrik edilmiştir.

Yüksek yarış ve ıslâh encümeninin her yıl Sivasta iki mevsim üzerine tertib ettiği at koşuları hayvan yetiştirme ve ıslâhi bakımından büyük faydalar temin etmektedir.

Bu maksadla istasyon mevkiinde bir koşu sahası yapılacaktır. Sahanın tesviye ve genişleme masraflarını hususi muhasebe bütçesi karşılayacaktır.

Karamanda bir araba bir çocuğu çığneyip öldürdü

Karaman (Hususi) — Karamanın Kasaba köyünde oturan Halim oğlu 3 yaşlarında Abdullah adında bir çocuk evlerinin önünde oynamakta iken aynı köyden Hüseyinin idare etmekte olduğu arabanın sadmesine maruz kalmış ve bir müddet sonra da aldığı yaraların tesiriyle ölmüştür.

Suçlu arabacı tevki edilmektedir.

Edirne sonbahar at yarışları

Edirne (Hususi) — Bütün Trakyaya şamil olmak üzere Edirne'de yapılmakta olan sonbahar at yarışları yapıldı.

Hayvan neslini ıslâh ve Yarışlar Yüksek Encümeni tarafından tertib edilen bu koşular Trakya ve civarı vilâyetlerinde büyük bir alaka ile takip olunmaktadır. Ayrıca Edirne vilâyeti Hususi Muhasebesi tarafından ilâve edilen atlı sübaylara mahsus manialı yarışlar da büyük bir merak ve zevkle seyredilmektedir.

Bugünkü koşuda kazananlar şunlardır:

Birinci koşuda Nebile birinciliği, Yıldız ikinciliği, ikinci koşuda Gemil birinciliği, Yıldız ikinciliği, üçüncü koşuda Binnar birinciliği, Ejder ikinciliği kazanmışlar ve mükâfatlarını almışlardır.

Manialı koşuya 9 sübay iştirak etmiş, birinciliği üstteğmen Vamık Sömen'in atı kazanarak durbün, ikinciliği teğmen Sabri Güler'in atı kazanarak tabanca, üçüncülüğü de teğmen Azmi Sorhun'un atı kazanarak bir takım eğer almışlardır.

Meriç üzerindeki köprü tamir edildi

Edirne (Hususi) — Uzunköprüyü Yunanistanın Kuleburgaz kasabasına bağlayan Meriç nehri üzerindeki büyük naflia köprüsünün tamirata ikmal edilmiş ve bu aradaki eski şosenin yeniden tamir ve inşaatına başlanmıştır.

Türkiye Avrupasını Yunanistana kara yolu ile bağlayacak olan bu yolun inşaatı en kısa zamanda bitirilecektir.

Diyarbakırda kültür faaliyeti

Diyarbakır (Hususi) — Bilûmum mekteplere bu yıl çok fazla tahacüm vaki olmuştur. Lisenin mevcudu bini çoktan aşmıştır. Erkek san'at ve kız akşam mekteplerine ve bütün ilk okullara geçen yıllardan fazla talebe kaydedilmiştir.

«Son Posta» nun zabita romanı: 10

Nakleden: Hatice Hatib

Hırsız Gomar

Genç kız yavaş yavaş ağlamağa başlamıştı. Avukat ta onu teselli etmek için bir söz söylemeyecekti. O:

«Muhakkak ki genç kadın ölürken bahsettiği mektub Murrard'un bulduğu mektublardır. Ben şimdi bu biçare kadının neden öldüğünü anlıyorum.»

Burly bu işi meydana çıkarmağa karar veriyordu. Zanette'i giyotine götürene kadar uğraşacaktı.

Birden nazarıyla genç kızın gözlerine tesadüf edince kalbi şiddetle çarptı. Bu sanki onu çok uzun zamandanberi tanıyormuş gibi göz yaşları arasında ona tebessüm etti. Burly elini büyük bir sefkatle oksadı. Genç kız yavaş yavaş sesle:

— Eve, dedi. Bilemezsiniz sizi ne kadar çok seviyorum.

Kendi bile bu ani itirafından ürkmüştü. Fakat genç kız tebessüm ediyor, bu sözünden hiç şaşırılmamış görünüyordu.

Yavaşça:

— Biliyorum, diye mırıldandı.

Allaha ısmarladık... Ümid ederim ki sizi çabuk görebileceğim.

Burly ağır adımlarla Sen nehrine doğru ilerliyordu. Biraz yürümeye ihtiyacı vardı. Şimdi Eve'e delicesine âşik olmuş olduğunu pek iyi hissediyordu. Bu düşünce ona büyük bir saadet veriyordu. Fakat bir taraftan da Zanette'i düşünüyordu. Kendi kendine:

— Hayır, diyordu. Eve'i o katilin yanında bırakmam. Bir şey yapmalı... Muhakkak bir şey yapmalı!

Şimdi Sen nehrinin kenarında durmuş, sulara dalgın gözlerle bakıyordu. Bu aralık omuzuna bir el dokundu. Başını çevirdiği zaman karşısında Gomar'ı gördü. O:

— Mösyö, diyordu. Demindenberi yanınızdayım, fakat o kadar dalgınsınız ki beni görmediniz.

— Tam zamanında karşınıza çıktınız.

— Size nasıl bir hizmette bulunabilirim? Mutlaka gene şu bizim iş değil mi? Doktor Murrard'un işi?

Burly cevap vermeden evvel bir müddet düşündü. Bu eski hırsız sırdaş olarak almak pek te hoşuna gitmiyordu.

— Doktorun bahsettiği apartmanı gördünüz mü?

— Evet gördüm. Fakat orada yalnız değilim. Çünkü apartman boş değil.

— Demek onu bir başkası kiralamış.

— Evet. Kiralamışlar. Hatta yerleşmişler bile. Tasavvur ediniz, meğer bunlar benim tanıdıklarım değil mi imişler? Böyle olduğu için duvardaki gizli yeri arıyarak onları bir heyecana düşürmek istemedim. İçlerinde kadınlar var.

— Anlıyorum... Anlıyorum. Muhakkak onlardan biri sizi pek fazla alâkadar ediyor!

Burly'nun sert nazarı karşısında Gomar omuzlarını silkerek ilâve etti:

— Benim neme lâzım... dedi. Ben sizin hususi işlerinize ne karışırım. Siz söyleyiniz, fikriniz nedir? Bir kararınız var mı?

— Pek güzel kararlarım var. Fakat şimdi bir yere girelim de biraz bir şey içelim.

— Mösyö ben gayet güzel küçük bir meyhaneye tanıyorum. Oraya gidelim. Orada rahatça konuşabiliriz.

Avukatın cevabını beklemeden Gomar bahsettiği meyhaneye doğru yürümeye başlamıştı.

Avukat ta onu, bir söz söylemeden takibe başlamıştı.

Biraz sonra kapısından girdikleri bu meyhaneye eski hırsızın söylediği gibi güzel bir yer değildi. Bu karalık denilecek kadar fena tenvir edilmiş yerde birbirine yakın masalarda baş başa vermiş acayib kıkıllı ve tavırlı insanlar vardı. Gomarı görenler onu:

— Bonjur patron!

Diye selâmlıyorlardı. Kenarda bir masanın başına geçerek oturmuşlardı. Eski hırsız, avukata:

— Ne içmek istersiniz?

Diye sordu. Bir porto içer misiniz?

Burly:

— Evet!

Diye evab verdi. Gomar ellerini birbirine vurarak garsonu yanına çağırması. İçkileri ısmarladı. İçkiler geldikten sonra avukata doğru eğilerek yavaş bir sesle:

— En iyisi, dedi. Bir kere ben gidip şu duvardaki gizli yeri bir göreyim. Bakalım cesed hâlâ orada mı?

— Anlıyorum, ne demek istiyorsunuz?

— Bunu anlamak pek güç bir şey değil zannediyorum. Mevzu bahsolan apartmana gidip cesedi arıyayım, diyorum.

— Gene anlıyamadım. Nasıl olur da içindekilerin müsaadesi olmadan bir apartmana girip içinde araştırmalar yapabiliriz?

— Amma yaptınız ha! Ben şimdiye kadar içine girip bir takım araştırmalar yaptığım apartmanların sahiblerinden hiç bir zaman müsaade almış değilim. Ben doğruca gider, kapıyı çaldım kendim açar, gürtlüt etmeden içeri girer ve işimi bitirdikten sonra da gene gürtlüt etmeden çıkıp giderim.

— Fakat dostum buna açıkça hırsızlık ders.

— Ne dersiniz deyiniz! Fakat şimdi gör-

düğünüz gibi şu meyhanenin sahibi olan namuslu bir adam olduğumu unutmayınız hal Bu yapmak istediğim ziyaretten hiç bir türlü maddi menfaatim olmayacağını siz de bilirsiniz. Bu tarzda eve girmekte öyle bir fenalık yok ki... Yalnız bu apartmana gizli girmiş olacağım o kadar değil mi?

Adalete hizmet edebilmek için insan bazan da kanunların haricindeki yolları takip etmeli! Ben bu fikri bir yerde okudum, amma, nerede, hatırlıyayım. Şimdi biliyorum ki ne siz, ne de doktor Murrard bu dakikada yaptığınız keşif hakkında zabıtaya haber vermek niyetinde değilsiniz... O halde hiç bir şey tasa etmeden benim bu işi meydana çıkarmak için icraata geçmeme müsaade ediniz, elbette ben polislin kullandığı metodu kullanacak değilim. Mesela polis böyle bir hâdiseye karşısında kalınca; hemen dosyalarını karıştırmaya bu vak'aya benzer vak'aları araştırmaya başlar.

Aynı şekilde icra edilmiş bir cinayet keşfetti mi, o cinayet failinin bugün nerelerde yaşadığını, cinayet gününde nerelerde bulunduğunu tahkike kalkışır. Birçok kere bu izden yürüyen zabita hakiki faili yakalar. Fakat bizim metodumuz büsbütün başkadır. Biz doğrudan doğruya sabikalılara müracaat ederiz. Onlara: «Bu cinayet, senin şu zamanda işlemiş olduğun bir cinayete benziyor. Fail sen misin? diye sorarız. Eğer fail, o ise tereddüd etmeden evet der. Biz de işi anlarız.

— Ya canı bir sabikalı değilse!

— O zaman iş çok daha güçleşir. Fakat yalnız bizim için değil polis için de böyledir. Poliste dosyaları olmayan amatörler işe karıştı mı polis pek şaşırır. Ve hattâ bu vaziyette de bizim için iş polis için olduğundan daha kolaydır. Çünkü biz daha başlangıçtan itibaren işi yapanın bizden biri olmadığını anlamış bulunuruz. Ve iyi bir iş üzerinde yürümeye başlarız.

(Arkası var)

Bir doktorun günlük notlarından

Asabî çocuklar

Bazı çocuklar vardır ki mütemadi hareket halindedirler. Gerçi normal olarak çocukluk demek hareket demektir. Fakat bahsetmek istediğimiz çocuklarda bu hareket adeta ifrat derecesine ulaşmıştır. Durmadan, dinlenmeden hareket ederler, uyku zamanları ancak sükûnet halindedirler. Bu mütemadi hareketler muhbir haric ile lâyıkile alâkadar olamamalarını intaç eder. Bu tarzda çocuklar ekseriyetle ademi memnuniyet halindedirler. Sihatleri daima mütevassuttur, tam değildir. Zayıflar, yediklerini mütemadiyen yaktıkları için cılız kalırlar. Bunun böyle olduğunu isbat için böyle çocukları günün muhtelif saatlerinde kat'i bir yatak istirahatına mecbur etmelidir. O zaman derhal kilo aldıkları ve sıhatlerinin düzeldiği görülür. Asabî çocukların mümkün merteye sayıl düşmemelerine dikkat etmek lazımdır. Ne kadar kiloları teşâyüd ederse o kadar sinirleri yatıştır. Bu gibi çocukları sinemaya götürmemelidir, heyecanları sahnedan uzak tutmalıdır.

Cevab istiyen okuyucuların posta pulu yollamalarını rica ederim. Aksı takdirde istekleri mukabelesiz kalabilir.

Nöbetçi eczaneler

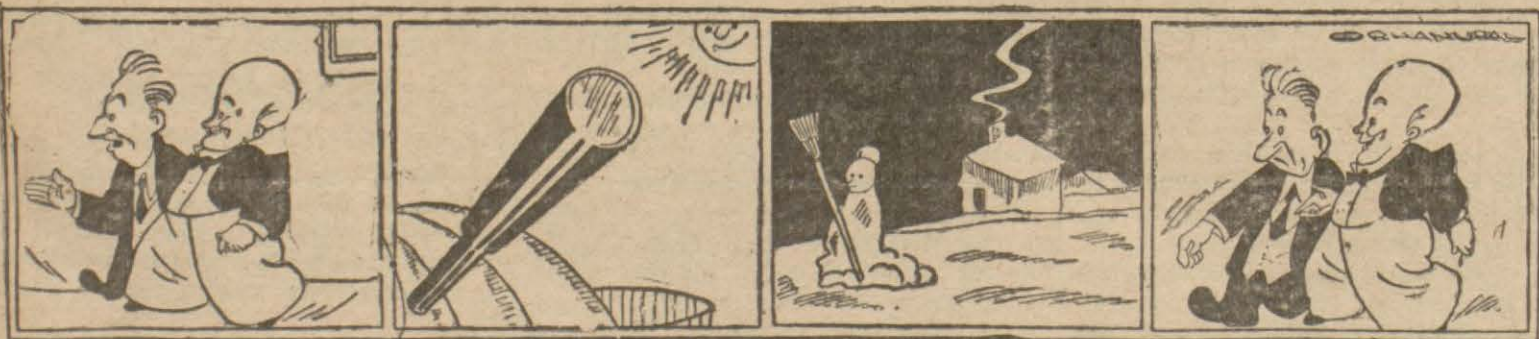
Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır:

İstanbul cihetindekiler: Şehzadebaşında: (Hamdi), Eminönünde: (Hasan Hulûsi), Aksarayda: (Sarı), Alemdarda: (Sırrı Asım), Beyazıdda: (Belkis), Fatih: (Hüsamettin), Bakırköyünde: (Hilâl), Eyüde: (Eyüb - sultan).

Boğaziçi cihetindekiler: İstiklâl caddesinde: (Kanzuk), Tepebaşında: (Kinyoll), Taksim: (Taksim), Tarlabaşında: (Nihad), Kurtuluş: (Necdet), Beşiktaşta: (Nall Halil).

Boğaziçi, Kadıköy ve Adalardakiler: Kadıköyünde: (Yenimoda, Merkez), Üsküdar: (Ömer Kenan), Sarıyerde: (Osman), Adalarda: (Şinasi Rıza).

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki :

— Hasan Bey yeni birşey duyudum.

... Avrupanın meşhur rahaneleri haber veriyor - muş

... Yakında pek soğuklar olacakmış..

şiddetli

Hasan Bey — Ne diyorsun yahu, Avrupa ateş içinde yanıyor!

Amerika Cümhurreisi Hitlerin nutku hakkında mütaleasını bildirmiyor

(Baştarafı 1 inci sayfa)

Başvekilin bu beyanını yapacağı tarih henüz kat'i olarak tesbit edilmemiştir. Maamafih Çemberlayın Pazartesi günü bazı işaretleri muhtevî kısıp bir beyanat yapması ve tam beyanatın Çarşambaya bırakılması pek muhtemeldir.

Zira, Avam Kamarasının bugünlerdeki ruznamesi bu meselenin daha evvel müzakeresini imkânsız bir hale koymaktadır. Kesmi mahfellerin Havas muhabirine temin ettiği göre bu müddet zarfında İngiltere hükümeti ile Fransa hükümeti arasında B. Çemberlayın yapacağı beyanatın kat'i metninin tektiki bahsinde konsültasyonlar yapılacaktır.

İngilterenin mülâhazaları

İngiltere hükümetinin kendisine braktığı düşüncesi payı, Rayhstag nutkunu tektik endişesinden başka mülâhazalardan ileri gelmektedir.

İngiliz hükümeti için her şeyden evvel mevzuabaks olacak cihet Almanya ile müzakerelerin beyhüdeliğine, bazı unsurları müttefiklerden daha az kanlı bulunması muhtemel olan bitarafar ekfârı umumiyesine şurasını göstermektedir ki İngiltere, bu kararını uzun uzadıya düşünüp müzakere etmekte ve bugün başka bir hal çaresinin mevcut bulunmadığına kanaat getirdikten sonra vermiştir.

Bir İtalyan gazetesinin tefsirleri

Roma, 7 (A.A.) — Stefani ajansı bildiriyor: Sabah gazeteleri, başmakalelerinde Hitlerin nutkunu realist ve yapıcı olarak tavsif etmekte ve Führer tarafından il'ri sürülen tekliflerin umumî menfaat ve bilhassa Avrupa medeniyeti bakımından pek ciddi bir surette nazarı itibara alınması lâzım geldiğini kaydedilmektedir.

Messageo gazetesel. Führerin umumî görüşünün hakikate istinad ettiği için kat'i ve müvazelenel olduğunu ve sulh lehindeki teşebbüsünün bu sebeble kuvvet ve otorite ifade ettiğini yazmaktadır.

Yeni Polonya, Hitlerin söylediği gibi milliyetler esasına müsteniden tekrar teşekkül edebilir ve ancak bu şekilde dünya ekfârı umumiyesinin sempatisini kazanabilir. Bu gazete mesul makamların Hitlerin tekliflerini tektik ve kabul eyemeleri lâzım geldiğini tasrih eylemektedir.

Amerikalılara göre

Vaşington, 7 (A.A.) — Kapitol kulvarlarında ayvan ve mebusan meclislerinin azası şu noktalar üzerinde mutabık kalmakta idiler: 1 — Hitlerin istinad etmeğe imkân yoktur. 2 — Hitlerin nutkunda sulh müzakerelerine girişmek imkânını verecek bir temel yoktur.

İnfiradlar bundan Amerika hükümetinin memleketi harbe sürükleyebilecek olan her türlü hareketlerden iktinab etmesi lâzım geldiği neticesini çıkarmakta, fakat her iki mecliste de ekseriyeti teşkil eden hükümet taraftarları Hitlerin nutkunun Avrupa harbin devamı hakkında mevcut olması muhtemel bütün şüpheleri izale ettiği kanaatini izhar eylemektedirler. Bunlara göre bitaraflik kanununun Hitlerin lehinde bir fark gözetilmeyecek şekilde biran evvel tadil her zamandan ziyade lâzımdır.

Meb'usan meclisinin hariciye encümeni reisi Sol Bloom Hitlerin nutkunda İtalyadan Holanda ve Fransa hakkında olduğu gibi hiç bir sempati gösterilmeden bahsedildiği ve Mussolininin ismi zikredilmediği noktasına nazarı dikkat celbeylenmiştir.

Hitler Amerikanın teklifini kabul edecek mi?

Vaşington 7 (A.A.) — Hitler'in Ruzvelt tarafından teklif edilecek bir mütarekeyi kabul etmeğe hazır olması, Vaşington'da hayretle karşılanmıştır.

Hitler'in bundan evvel Amerika Reisiçimhuru tarafından sulh lehinde yapılan teşebbüsü reddettiği hatırlatılmaktadır.

Hitler nutkunu söylemeden evvel Mussoliniye bildirdi

Roma 7 (A.A.) — Gazetelerin bildirdiğine göre, Hitler'in nutkunun metnini dün sabah saat 10 da Almanya sefirinin ziyareti esnasında Mussolini'ye tevdi edilmmiştir.

Fransızlar nutku müstehziyane karşıladılar

Paris, 7 (A.A.) — Sabah gazeteleri, Hitlerin nutkunu soğuk ve müstehziyane bir şekilde karşılamakta ve nutku metninden Hitlerin korktuğu anlaşıldığını kaydedilmektedirler.

Oeuvre gazetesinde Mme. Tabouis, diyor ki:

«Hitlerin mütereddid ifadesi, duyduğu endişeyi tamamen ifade etmektedir. Hitler, bulunmaktan çekinmiş, fakat Alman milleti ne yaptığı vâdi yerine getirmek için bazı tekliflere telmih etmekten kendini alamamıştır. Hitler mütefekkiz kaldığı için demokrasilere açıkça hücum etmekten çekinmiştir.

Soyvetlerle askerî bir ittifakı aklamak imkânı mevcut olmadığı için Stalinin Hitlerin böyle bir ittifaktan bahsetmesine müsaade etmediği aşikârdır.»

Beynelmîl bir konferans toplanmasına

SPOR

Bugün yapılacak lig maçları

İstanbul lig oyunlarının ikinci haftası maçları bugün, Kadıköy, Taksim, Şeref ve Süleymaniye stadlarında yapılacak.

Bu haftaki fikstüre göre üzerinde cid diyetle durulacak bir maça tesadüf etmek mümkün değildir.

Geçen hafta Beşiktaşın 12 gol yiyen Topkapı, bugün Şeref stadında Fenerbahçe ile oynayacaktır.

Gecen haftanın gol rekorunu yapan Beşiktaş da Kadıköy stadında İstanbul sporla karşılaşacaktır.

Kuvvetli takımlardan olan Galatasaray da Taksim stadında Hilâl ile karşılaşacaktır.

Birinci sınıf takımların oyunları bu vaziyette iken, diğer kuvvetli takımlardan Vefa ile Süleymaniye de Kadıköy'de oynayacaklardır.

Lig fikstürünün en mühim maçını teşkil eden Vefa - Süleymaniye oyunu daha ziyade Vefanın galibiyetle sona erecek vaziyettedir. Bununla beraber, birçok zamanlar, her iki takımın maçı sürprizle bitmiştir.

Kültür işleri:

Üniversite profesörlerinden Avrupada bulunanlar

Üniversite profesörlerinden bazıları tatil münasebetiyle hâlâ Avrupada bulunmaktadırlar.

Almanya'da bulunan birkaç profesörün harb vaziyeti dolayısıyla Alman pasaportu ile gelmeleri mümkün olmadığı için kendilerine Türk pasaportu verilmiştir.

Yabancı profesörlerin gelmelerini yüzyüzdenden Üniversitede ihtisas derslerine aid ikmal imtihanları yapılamamaktadır. Maarif Vekâleti bu hususta ne yapılması lâzım geleceği hakkında bugünlerde karar verecektir.

Mekteplerde Cümhuriyet bayramı hazırlıkları

Cümhuriyet bayramı münasebetiyle mekteplerde yapılmakta olan hazırlıklar ilerlemektedir.

Mekteplerde, Ankara ve İstanbulda yapılacak büyük geçid resmine iştirak etmek üzere ayrılan idoller, hergün son dersten sonra bir saat hazırlık talimi yapmaktadırlar.

Şehrimizdeki okullar içicilerinden Ankara'daki geçid resmine iştirak edecekler 21 ve 22 Birinciteşrin günleri Ankara'ya hareket edeceklerdir.

Diğer taraftan Cümhuriyet bayramı programını hazırlamak üzere vilâyette teşkil edilen komisyon da, önümüzdeki hafta içinde çalışmalarına başlayacaktır.

Türkiye Cümhuriyeti vatandaşlığına geçen ilk mekteb talebeleri

İlk ve orta dereceli yabancı mekteplerin ilk kısımlarına devam eden ve yabancı tabiiyetle bulunan talebelerden Türkiye Cümhuriyeti vatandaşlığına geçenlerin kanunen Türk mekteplerine devamları icab ederken, gene bazı yerlerde yabancı ilk mekteblere devam ettikleri anlaşılmıştır. Maarif Vekâleti bu gibi talebeyi yabancı ilk mekteplerin tasdikname ile mekteplerinde ayırmalarını ve keyfiyeti maarif idarelerine bildirmelerini tebliğ etmiştir. Maarif idareleri de yabancı ilk mekteplerde okuyan bu gibi talebeler bulunup bulunmadığını araştıracaktır.

Gümrüklerde:

Gümrük ambarlarında bir hırsızlık meydana çıkarıldı

Gümrük satış ambarlarında bazı eşyanın zaman zaman kaybolduğu alâkadarların nazarı dikkatini celbetmiş olduğundan, Gümrük Başmüdürlüğü bu hususta tektikat yapılması için bazı müfettişleri memur etmiştir.

Dün, tektikat esnasında müfettişler, ambarlarda çalışan birinin vaziyetinden şüphe etmişler, takib ederek bir kısım eşyayı kaçırmakta olduğunu görerek suç üzerinde yakalamışlardır.

Müfettişler, vazifesini sulistimal eden bu memur hakkında derhal zabıt tutmuşlar ve Başmüdürlüğün emrile vazifesinden el çektilmişlerdir. Tahkikat derinleştirilecektir.

TIYATROLAR

Şehir tiyatrosu — Tepebaşı dram kısmı

Gündüz saat 15,30 da

Gece saat 20,30 da

Romeo - Jüyet

İstiklâl caddesi komedi kısmınca

Gündüz saat 15,30 da

Gece saat 20,30 da

İki kere iki

Halk Opereti — Taksim eski Çağlayan akşam

Bu hesabda yoktu

İsmail Dömbüllü — Beşiktaş Suad Park sinemasında

Afrika güzeli

"Son Posta,"nın Hikâyesi

Bir gece yolculuğu

Çeviren: Nimet Mustafa

Tayyarenin pervanesi altında duran, Paris-Amsterdam hava hattı şef pilotlarından Marnier elinde tuttuğu kâğıda göz gezdiriyordu. Tayyare meydanını aydınlatan aydınlıkta okumak, ışıklı bir salonda okumak kadar kolaydı.

Çok güzel bir geceydi, mehtab yoktu. Yıldızlar tayyarelerin kendilerine yaklaşıp yaklaşmalarını bekleyen gökyüzünün fenerleri gibi parıldıyorlardı. Tayyareciler bu havaya uçuş havası derlerdi.

Marnier okuduğu kâğıdı katladı. Cebine koydu. Sigara paketini çıkardı. Bir sigara yaktı. İkinci pilot Robert sür'atli adımlarla tayyareye yaklaşmıştı. Şefini selâmladı ve bir sırayışta tayyareye atladı. Tayyareden, sarı saçlarının kıvrımları, sınıksız başlığı altından alınna, yaknaklarına döklün bir baş uzandı:

— Şef vakit geliyor.

Bu, tayyarede yolculara yer gösteren ve seyahat müddetince onların mânâlı mânâsız sözlerine cevap veren Betti Larsendi.

Betti son yolcuyu da tayyareye aldıktan sonra Marnier'e bir kere daha selâmlendi:

— Şef tamam!

— Pekâlâ!

Marnier, tayyarede idi. Bettiyeye baktı:

— Nasıl Betti, keyfin yerinde ya?

— Sımdilki evet şef.

— Sonra?

— Hele bir kere tayyare havalansın, bizim yolcular sorgu suale başlasınlar.

— Fena mı sen de eğleniyorsun.

— Pek eğlenceli değil.

Marnier, genç kıza gülümsedi:

— Hakkın var, fakat ne yapılır ki?!

— Cevap vereceğiz.

İkinci pilot Robert kulaklıkları takmıştı. Makinelere baktı. Saate baktı:

— Şef dakika!

— Haydi gökyüzüne!

Pervanenin gürlütüleri duyuldu. Tayyare hareket etti. Robert tekerlekleri lida eden manivelayı oynatacak tekerlekleri, yuvaya yükseltecekti. Fakat tam o esnada şu tekerleklerin manivelâ oynatan yükseldiklerini gösteriyordu. Robert burnunu kaşdı. Marnier sordu:

— Ne oluyor?

Yerden kalktığımız zaman, inme cihazi aşağıda idi. Kaldırmak istedim. Ben daha manivelâyı hareket ettirmeden tekerlekler yuvaya girdi.

— Tekerlekleri birkaç defa, indirip kaldırdı.

Robert manivelâyı çekti; kıvıldımayordu. Daha kuvvetle çekti, gene naffle Manier imdad manivelâsına dokundu o da işlemedi. Ve tekerlekler, yuvadan inmeyi.

İki pilot birbirlerinin yüzlerine baktı. Marnier mikrofonu ağzına yaklaştırmıştı:

— Alo alo Marnier konuşuyor. irtifa iki bin üç yüz. Amsterdamın iki saat beş dakika şarkındayız. Tekerlekler yuvadan inmeyi.

Cevap verdiler:

— Şaka etme Marnier, imdad koluna bak.

— İşlemiyor, Amsterdamda her şey hazır olsun, itfalye, imdadı sıhhi. tayyarede on altı yolcu var. Üç te bir...

— Karn üstü ineceğiz. Yolculara bir şey söylemeyin.

Karn üstü yere necekti. Doksan kilometre sür'atle topaktak sürükleneyecek olan çelik mahfazadan binlerce kıvılcım çıkabiliyordu. Bir tek kıvılcım benzin deposunu ateşleyeceği kâfi idi, o zaman!

Soğukkanlılığına rağmen Marnier alnında ter damlalarının biriktiğini gördü. Bir an gözlerini kapadı, dişlerini sıktı.

Betti yolcularla pilotların yerini ayıran kapının önünde idi. Marnier ona döndü:

— Bana sen yardım edeceksin Betti:

— Ne var?

— Tehlike var. Fakat yolcular bilmez.

— Söyleyin ne yapayım?

— Cesur musun?

— Her vakitten fazla.

— Aferin küçük Betti. Tayyare meydanına yaklaştık. İnış başka türlü olacak yolcular hiç bir şey anlamamalılar.

— Peki!

— Ne yapacaksınız?

— Ben idare ederim.

— Yastık, battaniye ne varsa yerlere at! Düşenler olursa bir yerlerine bir şey olmasın.

— Peki şef.

Betti yolcular arasından geçti:

— Geldik. ineceğiz.

Yolcular Bettinin ince sesile toparlandılar. Betti eline geçirdiği yastığı battaniyeyi yere attı. Ve kendi yerine oturdu. Yolcular biraz şüphe ile ona baktılar.

Betti gülümsüyordu. Müsterih insanların en emin gülümsemelerine benziyen bir gülümsemeydi bu.. yolcuların şüpheleri dağıldı. Tayyare meydanın üzerinde idi.

Marnier dönüyor, dönüyor bir türlü inmüyordu. Öyle anlar oldu ki tayyare sanki boşlukta duracak gibi bir hal aldı.

Her dönüşte biraz daha alçalıyordu. Kuyruk hangarların damlarına dokunacak kadar alçaldılar. Yolcular gene şüpheye düşmüşlerdi. Betti gülüyordu. Tahtı tatlı gülüyordu. Bir tehlike olsa o güler miydi?

Marnier Robere bağırdı:

— Yüzünü kapa!

Kuyruk toprağa değmişti. Henüz kanadlar yukarda, kuyruk tayyare meydanında sapan izleri açıyordu. Karn toprağa dokundu; toz toprak tayyare pencerelerini örttü. Tayyare durmuştu.

Marnier rahat bir nefes aldı:

— İyi bir is, tehlikeyi atlattık.

Roberin keyfi geldi.

— Yaşa be şef bundan daha iyi indirilemez. karn yere dokunmadı desem yalan olmayacak.

Betti hâlâ gülümsüyordu. Yolcular, birer birer indiriliyorlardı. Aralarında bir iş adamı vardı. Saatine baktı:

— On dakika geç kaldık. Pilotu şika yet edeceğim. Hem bu nasıl inişti. Ben ilk defa tayyareye binmedim. Acemi olacak. bir türlü tayyareyi indiremedi.

Kendi tayyareden inerken, tayyarenin toprakta karn üstü yattığını görür görmez, on dakika geç kaldığına üzüldükten birkaç saat daha geç kalmak mecburiyetinde kalmıştı. Çünkü bayılmıştı.

— Yasa Betti: sen idare ettin.

Tayyareden atılan Marnier Bettiyeye seslendikten sonra Robere kolka girdiler:

— Şuradan bir şey içelim!

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

— Ne oluyor?

İstanbul Orman Çevirge Müdürlüğünden:

- 1 — Orman umum müdürlüğü için şartname ve nümunesi veçhile 1000 aded devlet orman keçici ile 1500 aded orman keçici kapalı zarf usulile münakasaya vaz edilmiştir.
- 2 — Mezkûr keçicilerin muhammen fiatı cem'an (24000) liradır.
- 3 — Eksiltme 939 Birinciteşrin 17 nci Salı günü saat 15 de İstanbul orman çevirge müdürlüğü odasında yapılacaktır.
- 4 — Muvakkat teminat (1800) liradır.
- 5 — Şartname ve nümunesi İstanbul orman çevirge müdürlüğünde görülebileceği.
- 6 — Eksiltmeye girebilmek için istekillerin artırma ve eksiltme kanununa tevfikân ihtisas vesikas ve bu gibi işlerin tamam yapmış olduğuna ve bu işe girebileceklerine dair vesika ve ticaret odası vesikasının ibrazı.
- 7 — Teklif mektublarını üçüncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar getirecekleri. (8012)

Yaklaşan CUMHURİYET BAYRAMI münasebetile

Türk ve Parti Bayraklarınızı

Sağlam ve kanunî evsafa uygun ucuz fiatlarla toptan ve perakende olarak SÜMER BANK YERLİ MALLAR PAZARLARI Müessesesi şubelerinden tedarik edebilirsiniz. Mektubla sipariş kabul edilir.

Merkezi: İstanbul. Şubeleri: Ankara, İzmir, Adana, Mersin, Kadıköy, Beyoğlu.

Cihanın Seve Seve Yediği Kalori Ve Vitamin Dolu Türk Fındığını

FINDIK TARIM SATIŞ Kooperatifleri Birliği

Türk vatanının da her köşesine yayacak, herkese arzedecektir. Birlik, kuru yemişlerin her bakımdan en mükemmeli Türk fındığını her kesin alabileceği tarzda vatandaşlara sunmağa hazırlanmıştır.

15 İla 21 BİRİNCİTEŞRİN 1939

VIYANA SONBAHAR SERGİSİ

Avrupanın en mühim iktisadî ve sanayi sergilerindedir.

Her türlü izahat için hazır bulunan: Türkiye umum mümessili:

K. A. MÜLLER ve ŞERİKİ

İstanbul Galata Minerva Han Posta kutusu: 1090 Telefon: 40090

SİZ DE SEYAHAT TENZİLATINDAN İSTİFADE EDEREK GERİ KALMAYINIZ.

Bütün esbabı istirahat en mutena ve nefis yemekler en temiz oteller. Sayın sergi ziyaretçilerinin emirlerine tahsis edilmiştir. Almanyaya giriş ve çıkış vizeleri parasızdır.

T. İŞ. BANKASI

1939 Küçük Cari Hesablar İkramiye Plânı

32.000 Lira Mükâfat

Kura keşide tarihleri: 1 Şubat, 1 Mayıs, 26 Ağustos, 1 Eylül, 1 İkiciteşrin

İKRAMİYELER

1 Adet 2000 liralık	—	2,000 Lira
5 " 1000 "	—	5,000 "
8 " 500 "	—	4,000 "
16 " 250 "	—	4,000 "
60 " 100 "	—	6,000 "
95 " 50 "	—	4,750 "
250 " 25 "	—	6,250 "
435		32,000

T. İş Bankasına para yatırmakla, yalnız para biriktirmiş olmaz, aynı zamanda talhınızı de denemiş olursunuz.

İstiklâl Lisesi Direktörlüğünden:

1 — Onuncu ve on birinci sınıflarda nihari talebe için yer yoktur. Diğer sınıflar için yatılı ve yatsız, kız ve erkek talebe kaydına devam olunmaktadır.

2 — İsteyenlere kayıt şartlarını bildiren tarifname gönderilir. Adres: Şehzadebaşı Polis karakolu arkası Telefon: 22584

RADYOLİN

ile SABAH, ÖĞLE ve AKŞAM

Her yemekten sonra günde 3 defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

SELÂNİK BANKASI

Tesis tarihi: 1888

İdare Merkezi: İSTANBUL (GALATA)

Türkiyedeki Şubeleri:

İSTANBUL (Galata ve Yeniceami)
MERSİN, ADANA Bürosu

Yunanistandaki Şubeleri:

SELÂNİK - ATINA

Her nevi banka muameleleri
Kiralık kasalar servisi**İngilizce öğrenmek isteyenlere**

Y. Ziya Kalafatoğlu'nun İngilizce konuşma kitabını tavsiye ederiz. Plati: 50 kuruştur. Satış yerleri: Ankarada Tarık Edib Kitab Evi. İstanbulda İktisat Kütüphanesi.

İlan Tarifemiz

Tek sütun santiml

Birinci sahife	400 kuruş
İkinci sahife	250 "
Üçüncü sahife	200 "
Dördüncü sahife	100 "
İç sahifeler	60 "
Son sahife	40 "

Muayyen bir müddet zarfında fazlaca miktarda ilân yaptıracaklar ayrıca tenzilatlı tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife derpiş edilmiştir.

Son Posta'nın ticarî ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir.

Hânelik Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHİPLERİ: S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIGİL**GRİPİN**

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser. İcabında günde 3 kaşe alınabilir. Her yerde pullu kutuları ısrarla isteyiniz.

KANZUK

Yeni - DERİ MERHEMİ

Alelûmum cild hastalıklarında tavsiye edilen en mükemmel merhemdir. Soğuk ve sıcaktan mütevellid cild çatlamalarında, egzema ve ustura yaralarında muannid ve kapanmayan yaralarda faidelidir. Yeni - deri merhemi her eczanede bulunur.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ — Beyoğlu, İstanbul

T. C. ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 262

Zirai ve ticarî her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 Lira İKRAMİYE VERECEK

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 Adet 1,000 Liralık	4,000 Lira
4 " 500 "	2,000 "
4 " 250 "	1,000 "
40 " 100 "	4,000 "
100 " 50 "	5,000 "
120 " 40 "	4,800 "
160 " 20 "	3,200 "

DİKKAT: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir. Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Bir Muhasip Aranıyor

Maden işletmesinde çalışmak üzere Almanca veya Fransızcaya aşina ve askerlikle alakası olmayan bir muhasip aranıyor.

Taliplerin Fotograf ve terötmelhalleriyle tasdikli bonservis suretlerini Zonguldakta Maden Kömür İşleri T. A. Ş. adresine göndermeleri